

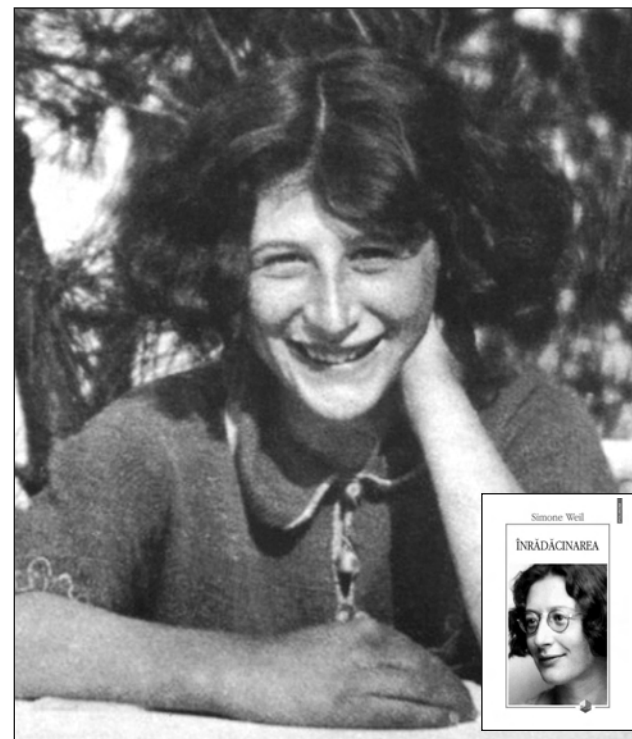
ÎNCEPE FIPTI, EDIȚIA A XI-A

Invitați din 20 de țări de pe cinci continente vor aduce formule inedite de arte ale spectacolului în ediția cu numărul XI a Festivalului Internațional de Teatru pentru Publicul Tânăr Iași. **PAG. 6-9**

MCCARTNEY: „NU POȚI URCA MAI SUS DE LOCUL 1”

Fostul Beatles a ajuns din nou pe prima poziție în topul Billboard 200 cu noul lui album solo, *Egypt Station*, prima oară din 1982 înapoi. **PAGINA 14**

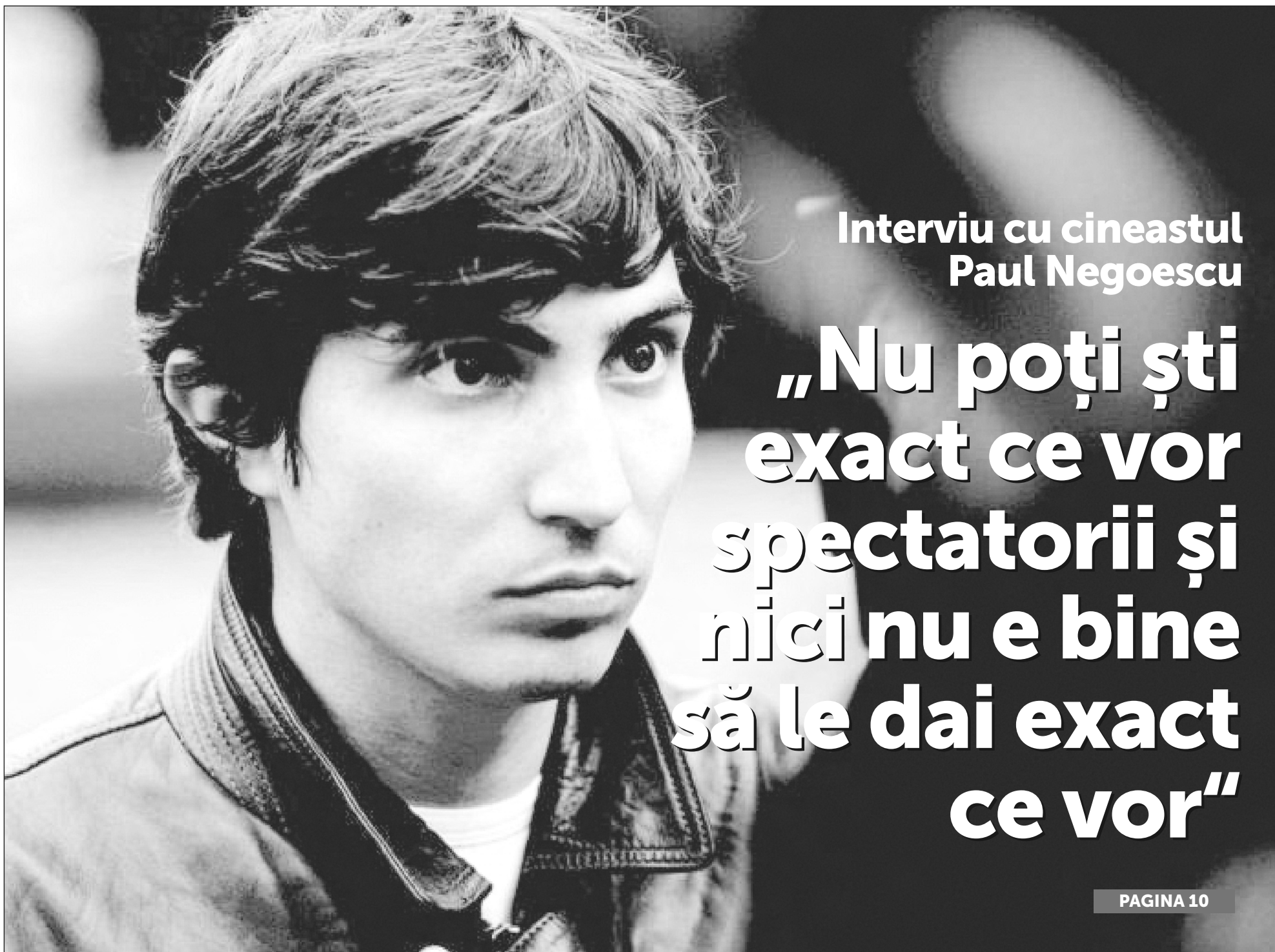
SIMONE WEIL – ÎNRĂDĂCINAREA

„Suplimentul de cultură” publică în avanpremieră un fragment din volumul *Înrădăcinarea*, de Simone Weil, care va apărea în curând în colecția Plural a Editurii Polirom. **PAGINA 12**

PRIMUL MAGAZIN CULTURAL DIN ROMÂNIA // APARE SÂMBĂTA // WWW.SUPLIMENTULDECULTURA.RO

Suplimentul DE CULTURĂ

ANUL XIV ▶ NR. 616 ▶ 22 – 28 SEPTEMBRIE 2018 ▶ REALIZAT DE EDITURA POLIROM ȘI ZIARUL DE IAȘI

Interviu cu cineastul
Paul Negoescu

„Nu poți ști
exact ce vor
spectatorii și
nici nu e bine
să le dai exact
ce vor”

PAGINA 10

Toți oamenii sunt același om

GÂNDURI ADUNATE DIN STEPELE ASIEI CENTRALE

Când găsești repede un numitor comun pentru oameni ai aflat un limbaj universal, când le simți durerea le simți și speranțele, și trădările, și furia, și alinarea pe care o aduce, când și când, iubirea, și când umbli tot pământul afli că toți oamenii sunt același om și că timpul e un cerc, totul s-a mai întâmplat, totul se va mai întâmpla și toate poveștile sunt întotdeauna despre dragoste și despre moarte, toți îndrăgostiții lumii sunt kârgâzii Djamilia și Daniar fugind ca în paginile lui Aitmatov cu tot trecutul în urma lor, trecutul e întotdeauna stupid și glorios și apăsător și nedrept și cumplit și

trebuie să fugi de el și toți îndrăgostiții lumii știu asta, apoi uită, întotdeauna uită.

Am văzut odată un pictor pictând îndrăgostiți în cădere, niciodată nu am văzut ceva mai frumos și mai trist, îndrăgostiții cad mereu la picioarele istoriei și istoria nu îi privește, fiindcă, dacă nu știați, istoria e oarbă și nici nu poate fi altfel pentru a se îndura pe sine, toți oamenii din orchestre, toți violonceliștii care cântă pentru bacșiș în piațetele Italiei, toți lăutarii și toți oamenii din metroul din Moscova, toți bețivii din barurile tristelor orașe americane, toți vânzătorii de balene și toți căutătorii de perle și toate prostituatele din hotelurile lumii purtând peste tristețe aceeași mască și nicăieri

nici o ieșire din cerc, ziduri și piramide, ceaiuri dansante și bombe atomice, triburi și concerte simfonice, călătorii pe lună și pe planeta Marte, totul s-a întâmplat deja, omul care a salvat lumea se numea Stanislav Petrov și era rus, s-a întâmplat la câteva luni după ce m-am născut, el ar fi trebuit să apese butonul care declanșa războiul nuclear care ne-ar fi omorât pe toți, chiar și pe mine, cel abia născut, dar el a ridicat ochii spre Dumnezeu și atunci poate că Dumnezeu i-a făcut cu ochiul și i-a spus să nu urmeze alarma, căci alarma este falsă și americanii nu i-au atacat nuclear, iar el era un om sovietic adevărat, generos cu ideea de umanitate, ateu și cu desăvârșire credincios, el nu a apăsător butonul

acela, eu l-am văzut foarte târziu, într-un film, ajunsese la periferia vieții, un bătrân bețiv și ursuz, care nu mai suporta oamenii și parcă își regreta lucrarea, cum trebuie că i se întâmplă și lui Dumnezeu în zilele cele proaste, era exact ca în filme, doar că Stanislav Petrov era adevărat, el chiar salvase lumea și, de fapt, dacă vreți să știți, el nu o regreta, pentru că inima lui era încă mare și în ea avea loc toată iubirea de pe pământ.

Iar altădată în China am întâlnit o tânără care venea de departe și tânăra aceea erau toate tinerele care veneau de departe, numele ei se traducea *ochii puiului de cămilă*, eu am râs de așa nume, dar tânărul ei soț purta un nume și mai ciudat, soțul ei se

ANDREI CRĂCIUN

CULEGĂTORUL DE HARFE

numea *ploaie*, și ei doi, *ochii puiului de cămilă* și *ploaie*, m-au primit în casa lor și m-au așezat la masa lor, și-au desfăcut toți nasturii inimii și m-au lăsat să le privesc sufletele și sufletele lor erau toate sufletele oamenilor care au trăit, trăiesc și vor mai trăi, iar uneori noaptea visez că plouă dinspre pământ spre cer, dar nu mă așez pe canapeaua niciunui psihanalist să îl întreb ce înseamnă visul acesta.

Toți oamenii sunt același om. **SDC**

Mickey Mouse și țânțarii

1.

Fumez pe prispa casei și simt că-i toamnă până-n măduva oaselor. Mă gândesc că sunt atât de bătrân, încât îmi mai amintesc din toamnele copilăriei doar începăturile de școală.

Atât de bătrân, că în clasa întâi am scris cu penița. Și-mi plăcea cumva, se termina cerneala după trei litere, a patra ieșea oleacă pe jumate, și trebuia să moi din nou tocul în călimară, și niciodată nu nimeream proporția corectă între a scrie și a nu-mi mânji mâinile ori banca. Altfel, după ce terminam de scris un cuvânt cu penița, mă simțeam Michelangelo, deși nu știam cine e ăla. Pe urmă m-am îndrăgostit de stilou, dar și stiloul pe care mi l-au cumpărat ai mei avea problemele lui, „bora” cerneală, visam la unul chinezesc, „cu peniță de aur”, cum are „toarșnvățător”. Ai

FLORIN LĂZĂRESCU

ÎNTÂMPLĂRI ȘI PERSONAJE

mei m-au tot dus cu vorba până în clasa a cincea că îmi iau unul. Că e scump, că nu-s destul de mare să-i port de grijă unui stilou-chinezesc-cu-peniță-de-aur.

Și-n toamna lu' a cincea, înainte de începerea școlii, a adus tata în probe, de la un băiat care a muncit în străinătate, un stilou din Arabia Saudită. Tot chinezesc, cred, dar nu arăta deloc ca unul pe care să-l mai fi văzut vreodată: avea în cap un tub transparent,

umplut cu lichid, în care plutea un mic Mickey Mouse. M-am uitat la el, l-am amețit pe Mickey Mouse, sus-jos, și mi-am zis că așa ceva nu există. Să-mi fi luat ai mei așa ceva, aș fi spus că mi-au făcut cadou un Ferrari, deși asta chiar n-aș fi avut cum să știu. Costa o sută de lei, vreo cinci perechi de teniși. La preț redus, că băiatul care a muncit în construcții în Arabia Saudită era prieten cu tata. Și-am rămas o după amiază de sâmbătă și o zi întreagă de duminică toamna cu stiloul ăla în mână, și-am negociat dacă îl cumpărăm sau nu. Sâmbătă către noapte mă gândeam că mor dacă n-o să-l am, duminică mai pe seară, după ce am realizat că Mickey Mouse ăla nu prea face nimic altceva decât să plutească, pe cuvânt, m-am gândit singur că-i mai bine să-mi cumpere de suta aia o pereche de bascheți (cât două de teniși) și

un stilou-chinezesc-cu-peniță-de-aur, cum are „toarșnvățător”.

Și așa a fost. Și în prima zi de școală, înainte de a ne striga la careu, m-am descălțat de bascheți, ca să nu-i stric, și i-am pus frumos lângă ghiozdanul meu, semn pentru bara imaginară a unei porți de fotbal. Și-am driblat atât de frumos desculț, pe toți băieții, și m-am bucurat atât de mult că urmează o toamnă lungă cu reprize de fotbal, încât am uitat de orice. Iar când m-am întors din atac, când ne-au chemat la careu, am văzut bara porții mele mutate, am căutat în ghiozdan și n-am mai găsit în el stiloul-chinezesc-cu-peniță-de-aur. M-am încălțat cu bascheții și-am fost tare fericit că n-am ales, totuși, stiloul ăla din Arabia Saudită, cu Mickey Mouse.

2.

Pastilele Raid sunt poezie curată. M-am dus noaptea, cu 5 minute înainte de închidere, să le cumpăr de la magazinul din colț. Pe drum m-am gândit să cer pastile pentru țânțari, dar mi-am dat seama că e

corect să vreau pastile anti-țânțari.

— Am avut niște pastile pentru țânțari, chiar aici erau, da' nu le găsesc, zice vânzătoarea, cât caută între o pereche de cizme, câteva cutii de detergent și vreo două sticle de diluant.

— N-am închis un ochi azi noapte, mă confesez. Sunt parcă mai mulți ca oricând.

— Da' eu nu știu? Și unu' să fie, și tot nu dormi. S-a uscat vremea și au ieșit toți... Nu le găsesc, nu mai am. Încercați mai la deal, m-a îndemnat.

„E cântecul lor de lebedă”, mă gândesc cât merg la magazinul din deal.

— Aveți pastile anti-țânțari?

— Da, la trei' de bani bucata, zice vânzătoarea, de după vitrina cu prăjituri și eclere. Câte vreți?

— Hai două' de pastile, spun... Dar oare merg la aparatul meu Raid?

— Sunt universale, mă asigură doamna.

Și pe drumul spre casă îmi amintesc un vers de-a lui Ovidiu Nimigean:

„Țânțarii! Sângele meu bâzâie prin odaie”. **SDC**

Popor generos

Multe calități i s-au găsit poporului român, ba că e harnic, ba că e ospitalier, ba că e viteaz, și chiar dacă le-am descoperit noi înșine, asta nu înseamnă că n-ar fi adevărate, din moment ce așa credem. Însă nu s-a subliniat îndeajuns o trăsătură esențială a acestui neam mai mult sau mai puțin străvechi: generozitatea. Cred că românii sunt un popor atât de generos, încât generozitatea lor nici nu mai încapă între granițele țării.

La asta m-a dus mintea atunci când am aflat despre pictorialul cu Elena Udrea însărcinată, apărut recent în revista „Viva!”. Cum stăteam așa și ba mă mai uitam la o poză, ba mai citeam un editorial sau un comentariu despre rotunjimile doamnei Udrea, am aflat deodată că de fapt pozele respective n-au fost făcute de fotografii profesioniști ai revistei, ci trimise cu generozitate (altă generozitate!) tocmai din Costa Rica de fotomodelul cu burcă. Și atunci

RADU PAVEL GHEO
ROMÂNII E DEȘTEPTȚI

mi-a trăsnet prin cap că, stai puțin, deci fotografiile astea sunt făcute pe cheltuiala fostei noastre ministrese. Adică, mai precis, din banii pe care i-a acumulat doamna în cariera sa de politician de afaceri. Din bani publici, ce s-o mai dăm după corcoduș. Din banii acestui mareț popor dacoroman.

De altfel, pe cărări întortocheate, cum sunt întotdeauna cele financiare, tot poporul român i-a finanțat anticipat doamnei în cauză șederea în Costa Rica. Parțial, a plătit și pentru poșetele și ținutele elegante ale acesteia – iar dacă o vedeți în pictoriale sau

v-o amintiți din ședințele de la guvern, trebuie să recunoașteți că a meritat. Și, dacă vreți să mergem până la capăt, gândiți-vă că e foarte probabil ca și copilul pe care îl va naște doamna Udrea, în urma unor tratamente complexe – adică, mai simplu spus, „costisitoare” –, va apărea pe lume tot grație acestui popor repede plătit de taxe și impozite.

Doamna Elena Udrea nu-i decât un caz mai epatant printre multe altele. Postului primar al Constanței, excentricul Radu Mazăre, generosul neam românesc i-a plătit pentru construirea unui întreg complex turistic în Madagascar, unde de altfel afaceristul nostru condamnat penal se bucură și azi de căldură și lumină. Pe Sebastian Ghiță același popor, prin diverși interpuși, l-a făcut milionar și intangibil. Mă gândesc că fiecare pahar de șampanie, fiecare fotografie sexy, fiecare partidă de pescuit oceanic sau de vânatoare în junglă, fiecare masă la restaurante de cinci stele și

fiecare escapadă erotică ale acestor oameni sunt plătite de noi, cei de aici, așa că se cuvine să ne bucurăm de bucuria pe care le-am oferit-o prin procură în statul românesc democratic.

Iar ei sunt mulți, pe măsura generozității noastre nețărnuite. Gândiți-vă numai – deși n-o să știți concret niciodată – câte vile de pe Coasta de Azur sau din Alpi au fost cumpărate de români de-ai noștri, poate doar ceva mai descurcăreți, din banii trimiși de cetățeanul român în bugetul statului. Gândiți-vă câte vacanțe, mașini de lux, costume de haine și mese îmbelșugate a achitat pe negândite acest cetățean obișnuit, câte femei frumoase a întreținut, câte bilete de avion a cumpărat. Ori de câte ori vreo rudă apropiată vă moare în spital, prost tratată sau lipsită de medicamente, consolați-vă cu gândul că banii care i-ar fi prelungit viața au oferit atâta bucurie altor români, șefi de spitale, manageri de firme private, înalți

funcționari și alții asemenea, care lucrează zi de zi ca să sporească faima României în lume. N-ar fi păcat ca asemenea oameni să meargă în Dubai sau la schi în Elveția ca niște sărăntoci ruși în fund numai pentru ca românii obișnuiți să ducă o viață lipsită de strălucire, toți la fel, toți egali?

Gândiți-vă și cât de inimoși am fost noi, românii, când le-am asigurat pensii de mii de euro foștilor torționari comuniști, foștilor securiști, foștilor aparatcici ai Partidului Comunist. Am fi putut să-i călcăm în picioare, să ne răzbunăm pentru deceniile de chin și umilință, pentru cei ce ne-au murit sau au fost călcați în picioare de oamenii aștia. Dar avem un suflet mare, așa că i-am iertat și i-am lăsat să se pocăiască în tihnă și confort. Pe lângă asta, vacanța doamnei Udrea în Costa Rica e doar un mizilic.

Și o să mai fie destule, sunt sigur. Când avem o inimă așa de mare, cine ne-ar putea opri? **SDC**

”Doamna Elena Udrea nu-i decât un caz mai epatant printre multe altele.”

Planeta Angoaselor și Planeta România

Într-o țară lipsită de exercițiul dialogului, cu o istorie civică foarte scurtă și cu partide politice care numai de respectarea unei ideologii nu s-au preocupat, răsare măiastră o adevărată încheștare între așa-ziii progresiști și așa-ziii conservatori.

Referendumul pentru modificarea Constituției în urma semnăturilor strânse de Coaliția pentru Familie nu face decât să întărească o falsă dezbatere în societatea românească și să îi dea drumul să umble liberă prin lume de parcă ar avea cu adevărat trup. De unde dezbatere, când și o tabără, și cealaltă (ambele cât se poate de artificiale) nu fac decât să răspândească idei mestecate de-a gata?

Înrolarea fără prea multe dubii într-o armată care susține o „cauză” a devenit sport național, în lipsa unui spirit critic de dezvoltare a căruia nu se preocupă

mai deloc școala românească. Din păcate, România întregă pare să fi devenit un teren fertil în care sunt testate cu mult succes diverse scenarii de propagandă, folosind un instrument care aduce 10 milioane de cetățeni laolaltă zilnic. România este Țara Facebook. „Aduce laolaltă” e un fel de a spune, pentru că grupurile care au o credință comună se adună în bulele lor și arareori se mai întâmplă să interacționeze cu oameni cu credințe și viziuni diferite. Interacțiunea aceasta însă se produce în societate, unde, de bună seamă, atât disputele verbale, cât și încheștările ideologice au o intensitate mult mai mică. Această ruptură între cine ești în cadrul social și cine ești online tinde să devină tot mai puternică. Oameni rezonabili, cu simțul umorului și cunoscători ai bunelor maniere se transformă în fiare când scapă la smartphone sau la laptop.

Fără îndoială, hărmălaia perpetuă de la noi este perfect explicabilă prin faptul că trecem printr-o fază a copilăriei democrației, când nimic nu este așezat, iar reperele devin tot mai estomate. Nelipsite sunt însă angoasele de tot felul, cu cauze reale sau inventate, care potențază radicalismul, așa cum vedem că se întâmplă și pe Bătrânul Continent, dar mai ales în Statele Unite ale Americii. În definitiv, frica vinde cel mai bine un discurs politic.

În vreme ce politologii, sociologii și psihologii deja oferă și vor mai oferi explicații bine fundamentate pentru faza de Planetă a Angoaselor prin care ni se pare că trecem, pe Planeta România lucrurile par să o ia razna de-a binelea în absența unor repere comune cu democrațiile vestice. Democrației noastre îi este un pic mai greu să se declare în criză, de vreme ce nu a avut niciodată vreo perioadă de înflorire.

Mai există un aspect important: factorul timp, strâns legat de economia unei țări. Pentru a purta toate aceste războaie online, a răspunde la comentarii sau a te înfoia în păreri care-ți par proprii ai nevoie de o resursă importantă: niște minute sau ore dedicate zilnic din viața ta acestei activități. Or, timpul are legătură directă cu banii pe care îi câștigi. Perioada de relativă prosperitate prin care România trece în acest moment pare să nu aibă nici un fundament în politicile publice. Cu un guvern nefuncțional, în toiul unei perioade în care Europei sau SUA le-ar fi greu din punct de vedere economic, nu e foarte greu de intuit ce i s-ar întâmpla „țărișoarei” noastre.

La final, să mai remarcăm faptul că și taberei „sexomarxiste”, și celei „ultraconservatoare” (cum se alintă ele în social media) le lipsește un ingredient esențial: masa critică. Aceasta pentru că

GEORGE ONOFREI
DOI-ZECE, PROBĂ!

fenomenul descris ceva mai sus a cuprins un segment în general urban, cu joburi destul de bine plătite. În acest timp, cea mai mare parte a României se zbate la limita sărăciei și are o cu totul altă agendă zilnică. Rămâne de văzut dacă în viitorul apropiat forțele politice vechi și noi vor înțelege ceva din România (așa cum momentan doar PSD pare să o facă, cu sau fără Dragnea la conducere) și dacă vor reuși să capteze suficient electorat cât să dea o guvernare stabilă. Probabil mai târziu decât mai devreme. **SDC**

OAMENI ȘI MUZICĂ LA RADIO EUROPA LIBERĂ

Noël Bernard discută despre Opera Română cu Ileana Cotrubaș în 1978 (II)

Continuăm în acest număr să vă prezentăm un interviu acordat de soprana Ileana Cotrubaș lui Noël Bernard, directorul postului Radio Europa Liberă, în mai 1978. O discuție, un document ce merită citit, eventual ascultat pe pagina de arhivă a radioului (<https://www.europalibera.org/a/29422046.html>), într-un moment când Opera Română traversează o perioadă de criză, după tentativa eșuată de modernizare de acum doi ani.

Noël Bernard: Știi foarte bine că în Occident – la München, la Köln, la New York, la Viena, la Milano – când încerci să găsești un bilet la operă este extraordinar de greu. Locurile sunt vândute adeseori cu săptămâni înainte. Publicul merge în număr mare la operă; în același timp, în România, apar articole în presa de acolo unde se vorbește despre reprezentării de operă la care apar 50-40-30 de spectatori. Și nimic nu e mai trist pentru un artist decât să cânte în fața unei săli goale. Era la fel, în perioada când trăiai încă în țară, Ileana Cotrubaș?

Ileana Cotrubaș: Este un lucru foarte trist. Acum, când am fost în România, în mai anul trecut [1977] – mi-am sărbătorit ziua de naștere – și am avut o experiență foarte tristă. Am fost la un spectacol de teatru dramatic, *Furtuna* de Shakespeare, în regia lui Ciulei. A fost un spectacol excepțional! Am fost foarte, foarte fericită și am avut o satisfacție excepțională, știind că teatrul dramatic este la un nivel foarte bun în țara noastră (și a fost întotdeauna, avem o tradiție excepțională).

Apoi, cu câteva seri mai târziu, am fost la un spectacol de operă și – este banal să spun – am fost foarte prost impresionată. Trebuie să zic că am fost foarte tristă. M-a durut sufletul să văd cât de scăzut este nivelul teatrului nostru liric din ziua de astăzi. Și nu pot să-mi dau seama de ce! Pe vremea studenției mele, sălile erau pline,

nu găseai un loc liber. Spectacolele erau de un nivel artistic foarte înalt. Toată experiența pe care am căpătat-o noi, la spectacolele noastre de operă, de acum zece ani sau de acum 12-15 ani, este de nerecunoscut în ziua de astăzi și nu pot să-mi dau seama de ce. Voci avem! Poate ne lipsesc anumiți maeștri cu care să se formeze o companie de un nivel mai înalt artistic sau poate artiștii noștri nu mai sunt interesați sau sunt plafonați sau sunt dezamăgiți... Le lipsește ceva! Nu știu, nu pot să găsesc o explicație, pentru că, fiind în afara României, nu pot să știu care sunt motivele.

NB: Da. Nu știu dacă una dintre probleme nu este felul în care

sunt remunerați cântăreții – una dintre probleme. În Occident, știi foarte bine, un cântăreț de clasă câștigă astăzi foarte mulți bani, câștigă mii de mărci germane într-o seară. [...] În România sunt plătiți cu două-trei-patru mii de lei maximum pe lună.

IC: Este un sistem care, cred, nu mai merge – sistemul de a fi angajat și să trebuiască să-ți faci norma. Unui artist, cred, trebuie să i se lase plăcerea și pasiunea de a participa la un spectacol, nu gândindu-se: „Eu trebuie să-mi fac norma! Pe luna asta am cizeci sau treizeci sau nu știu câte spectacole“. Și am impresia că la noi sistemul de a fi angajat la un teatru liric înseamnă că

trebuie să cânti până la vârsta de 55 sau 60 de ani...

NB: Până la vârsta pensionării.

IC: Deci, dacă vocea te lasă la... să zicem, la 35 de ani? Deoarece coardele vocale sunt un instrument foarte sensibil. Și nu numai coardele vocale. Depinde de toată rezistența fizică, de sistemul nervos... Noi nu suntem mașini! Nu suntem la fabrică, să apeși pe un buton și să meargă mai departe. Suntem ființe umane și depindem de foarte mulți factori. Vocea este un instrument foarte sensibil.

Am ascultat în acest spectacol de operă voci care, pur și simplu, nu mai există. Adică, ar trebui ca persoanele respective ori să fie pensionate, ori, cum să spun... Eu nu pot să dau lecții și să spun: „În România ar trebui să se facă așa sau așa!“. Însă este cert că tot sistemul trebuie schimbat, am impresia, să se facă audiții sau să se... La noi, cred, există un fel de milă acum: „Să-l mai lăsăm, săracu’, mai are și el doi-trei ani până la pensie, să-l mai ținem oleacă“. De ce să avem mila asta, când într-o meserie nu poți să lucrezi cu milă? Nici să tai în carne vie, să spunem așa, însă în momentul când nu mai corespunde cineva în sectorul respectiv – s-a terminat!

[...] Mai este un fapt, la opera din România... Știu că avem o orchestră foarte bună. Dirijori, poate, s-ar mai găsi, însă avem nevoie de maeștri care să pregătească... poate, de maeștri italieni? Să invităm, din când în când, câte

VICTOR ESKENASY

SCRISOARE PENTRU MELOMANI

„Muzica nu trebuie înțeleasă, ea trebuie ascultată.“
(Hermann Scherchen)

un dirijor italian, care să stea pentru o perioadă mai lungă, să formeze un colectiv, să pregătească mai multe opere italienești, de exemplu. În limba română chiar, însă, mă rog, cu școala italiană sau germană. Știu că avem probleme financiare, însă toate teatrele din lume, la ora actuală, au probleme financiare și totuși reușesc să meargă mai departe.

O altă situație e că opera noastră a rămas foarte mult în urmă și din punct de vedere tehnic: instalația de lumină, de scenă. Vii și ascuți o operă care are patru acte și după fiecare act este o pauză care durează o jumătate de oră, sau mai mult chiar, pentru că trebuie să schimbe decorurile! Suntem foarte înapoiți cu toate aceste mijloace tehnice. De ce să nu achiziționăm, să cumpărăm sau să fabricăm noi singuri?

Sunt opere care au rămas de când eram eu în corul de copii – aceleași producții, pentru că, în momentul în care, în '75, m-am întors în țară pentru un spectacol de *Traviata*, am cântat rolul Violetei în costume de... Ultimul costum era cămașa de noapte a Gildei, o rochie din actul trei, mi se pare, era de-a Tatianeii. Ei, nici chiar așa nu poți să le întorci, să schimbi stilurile și să... **SDC**

(VA URMA)

Pescărușul lui Andrei Șerban

Pentru un regizor ca Andrei Șerban, obișnuit să beneficieze de bugete substanțiale în instituții din toate colțurile lumii, care-i pun la dispoziție totul pentru a-și materializa scenic ideile, a lucra într-un teatru independent din București, într-o sală principală mai mică decât un studio al oricărui așezământ de stat și cu un deviz asortat ca mărime, trebuie să fi fost o reală provocare.

OLTIȚA CÎNTEC

DATUL ÎN SPECTACOL

Șerban a repetat în primăvară la Unteatru, compania creată la București de Andreea și Andrei Grosu în 2010, reușind să o impună ca un punct atractiv estetic. Un alt element interesant al recentului proiect e că regizorul român stabilit la New York a optat pentru un text clasic, *Pescărușul*, pe care l-a mai montat de trei ori în carieră, în trei limbi diferite. În 1980, în japoneză la Teatrul Sikiki din Tokio, și în engleză, la Public Theatre New York, în același an. E a doua oară când Șerban montează piesa lui Cehov în limba română, prima oară fiind la Sibiu, la Teatrul Național „Radu Stanca” (2007), într-o scenografie minimalistă, cu o distribuție dublă, una de actori sibieni, cealaltă de actori bucureșteni. Și acum scenografia e minimalistă, o soluție impusă de la sine de micul perimetru și de dimensiunile bugetului pentru producție al Unteatru.

Din perspectivă estetică, Șerban invocă declarativ drept pretext clasicul „spațiu gol” al lui Peter Brook, o carte foarte în vogă în 1968, la ediția princeps. Încă de la început, câteva replici trimit la pomenitul volum, utilizat și ca material de recuzită, în versiunea română de acum câțiva ani de la Nemira, ediția a doua, după cea de la Unitext. Și distribuția de-acum e tot dublă, un total de 20 de interpreți, de regulă câte doi pe un rol, jucând alternativ. Avantajul pentru actori e incontestabil, chiar dacă nu pe loc și nu vizibil, în cazul unora. A lucra cu Andrei Șerban, profesor la Columbia University, la Academia Itinerantă care i-a purtat numele e o șansă

foarte rară. În imediat, însă, nu toți au reușit: din distribuția pe care-am urmărit-o eu, unii sunt prea evident în căutarea unor propuneri inovative și prea puțin instalați convingător în ele.

ȘERBAN IA PARTEA CELOR VECHI PRIN ATITUDINEA DE IRONIE CARICATURALĂ

În disputa impusă dramaturgic dintre formele vechi și formele noi, Șerban ia partea celor vechi prin atitudinea de ironie caricaturală față de inovația reprezentată de Treplev. Tot din formele vechi face parte și această propunere de reinterpretare a *Pescărușului*, care are scene captivante, precum acelea susținute de Arkadina (Mihaela Trofimov), Sorin (Constantin Cojocaru), Trigorin (Richard Bovnoczki), Medvedenko (Liviu Pintileasa). Dar și multe episoade neinteresante.

Dispozitivul scenic e foarte simplu: expune convenția pe tot parcursul spectacolului. Am mai văzut o abordare similară la producția lui Thomas Ostermeier din Franța, în 2016. Și acolo și aici, actorii sunt cu toții în scenă, la Unteatru așezați pe scaune cu design diferit, relativ uzate, pe care le folosesc și pentru a reamena scena și pentru a o anima prin simpla (re)dispunere a acestor obiecte de mobilier. Interpreții sunt costumați în civil, foarte eclectic, intră, ies, dispar pe momente în culise, într-o entropie care fructifică la maximum arealele avute la dispoziție. Am vizionat noua producție cu *Pescărușul* în luna august, la Zilele aniversare ale Unteatru, marcând 8 ani de existență, și m-a surprins plăcut publicul hibrid pe categorii de vârste.

De obicei, la producțiile companiilor independente vin mai ales tinerii, dar e plăcut să descoperi că și seniorii sunt deschiși și trec pragul așezămintelor non-etatiste.

TOTUL ÎNCEPE FOARTE INTENS ȘI URCĂ PÂNĂ UNDE SE POATE

Andrei Șerban a realizat un decupaj personal de adaptare a piesei (traducerea Mașa Dinescu), tăind cu milă, căci spectacolul durează două ore și jumătate fără pauză, durată prea mare pentru formula de spectacol cu „sărăcie” sincretică, mizând doar pe jocul actorilor, ceva muzică, un ecleraj simplu și niște fum greu. Ca la Cehov, accentul spectacolului cade pe conflictul dintre arta veche și arta nouă și pe drama relațiilor interumane, afective ale personajelor.

Numai că viziunea lui Șerban abundă de redundanțe, de parcă regizorul s-ar teme că mesajul său n-ar fi înțeles de public, deși e limpede ce vrea să spună, și atunci repetă, reia prin gest și acțiune ce se spune prin cuvinte, subliniază prin atitudini actoricești excesive (țipete, stridențe gestuale, precipitări inutile). Nu există gradare, totul începe foarte intens și urcă până unde se poate, se calcă apăsat, se aleargă, se cade zgomotos, într-o săliță prea mică pentru așa ceva, cu publicul la numai doi pași distanță. Sunt multe inconsecvențe, intenții secundare nefinalizate, menținute doar ca enunț/ anunț, pierdute pe drum. De exemplu, interpreta Ninei iese din personaj, dezvăluind teatrul în teatru când vorbește despre cât e de îngrozitor să joci prost, dar nu există o altă continuare regizorală pe această linie. Într-un alt episod, se spune în patru limbi (română, germană, franceză, engleză, rusă) repetând „sunt o actriță” și mă întreb de ce, căci întregul e amprentat de atmosfera rusească, în principal prin muzică.

Și da, sigur că scena poate fi și un spațiu gol, cu condiția ca el să fie animat prin popularea cu propuneri creative ce prind corp prin consistența lor. Din păcate, nu a fost cazul aici. **SDC**

Medvedenko – Ionuț Vișan/
Liviu Pintileasa
Mașa – Mădălina Anea/ Sabrina
Iașchevici
Sorin – Constantin Cojocaru
Treplev – Bogdan Cotleț/ Anghel Damian/ Bogdan Nechifor
Dorn – Richard Bovnoczki/ Vitalie Bichir

Nina – Silvana Mihai/ Alina Rotaru
Polina – Virginia Mirea/ Florina Gleznea
Șamraev – Gelu Nițu/ Silviu Debu
Arkadina – Mihaela Trofimov/ Claudia Ieremia
Trigorin – Emilian Oprea/ Richard Bovnoczki

ION BARBU

PINACOTECA DIN PETRILA

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE TEATRU PENTRU PUBLICUL TÂNĂR IAȘI

Ediția a XI-a (4-11 octombrie 2018)

ALTFEL

TEATRUL
LUCEAFĂRUL
IAȘI

FESTIVALUL
INTERNATĂIONAL DE TEATRU
PENTRU PUBLICUL TÂNĂR

ALTFEL 4-11
OCTOMBRIE 2018
Ediția a XI-a

Argentina | Austria | Belgia | China | Franța
Germania | Hong Kong | Israel | Italia
Marea Britanie | Mozambic | Polonia
Portugalia | România | Spania | SUA
Suedia | Tunisia | Turcia | Vietnam

PARTENERI MEDIA

Invitați din 20 de țări de pe cinci continente (Argentina, Austria, Belgia, China, Franța, Germania, Hong Kong, Israel, Italia, Marea Britanie, Mozambic, Polonia, Portugalia, Romania, Spania, SUA, Suedia, Tunisia, Turcia, Vietnam) vor aduce formule inedite de arte ale spectacolului în ediția cu numărul XI a Festivalului Internațional de Teatru pentru Publicul Tânăr Iași .

Companii de stat cu tradiție istorică (Teatrul Național „Radu Stanca” Sibiu, Teatrul Tineretului Piatra Neamț, Odeon București, Teatrul Național „Marin Sorescu” Craiova, Teatrul Clasic „Ioan Slavici” Arad, Teatrul „Luceafărul” Iași etc.) și independente (AUĂLEU Timișoara, Reactor de creație și experiment Cluj, Giuvlipen, Unteatru, Petec, programul de arte performative de la MNAC, Asociația Art No More București etc.), realizatori de renume (Gianina Cărbunariu, Bobi Pricop, Alexandru Dabija, Ada Milea, Vava Ștefănescu, Alexandra Badea, David Schwartz, Szabo K. Istvan, Bobo Burlăcianu, Bobi Dumitraș, Cari Tibor, Catinca Drăgănescu, Alina Herescu, Eduard Gabia etc.), nume grele din teatrul românesc (Marcel Iureș, Florin Piersic Jr., Dorina Lazăr, Pavel Bartoș, Claudiu Bleonț etc.), și artiști emergenți (Ozana Nicolau, Alex Ștefănescu, Cristina Lilienfeld etc.), expoziții, rezidențe dramatice, editare și prezentare de carte, ateliere – toate construiesc un program bogat și divers ce (re)îndreaptă spre arta scenică atenția unui public curios, deschis, care știe cum să-și valorifice componenta tânără a propriei personalități. Multe companii străine sunt pentru prima oară în România, exclusiv la FITPTI, un eveniment declarat de Asociația Europeană a Festivalurilor de la Bruxelles drept „festival remarcabil”, iar altele revin cu propuneri inedite. Pentru prima oară în România sunt artiști cu spectacole din Suedia, Tunisia, Spania, Vietnam, Italia, Hong Kong, Mozambic, China, Israel, Polonia, toate acestea exclusiv la Iași. Teatru participativ, teatru dans,

storytelling, marionete vietnameze pe apă, marionete chinezești, karagöz, ciclofonii, fotbal transformat în spectacol, contorsionism, teatru rom feminist, atelier de blogging și multe altele deschid porți imaginare către lumi ficționale în nu mai puțin de 15 spații din întregul oraș. Vor fi zile pline, foarte pline, în care teatrul va invada Iașul. Copertele Festivalului sunt spectacolele Teatrului ACT București (*Stage Dogs*, regia Florin Piersic Jr., cu Marcel Iureș și Florin Piersic Jr. – 4 octombrie, ora 19) și Teatrul Odeon București (*Svejk*, regia Al Dabija, cu Pavel Bartoș, Cezar Antal, Ioan Batiș, Mircea Constantinescu, Marius Damian, Sabrina Iașchevici, Dorina Lazăr, Ruxandra Maniu, Paula Niculiță, Alexandru Papadopol, Gabriel Pintilei, Anda Saltelechi, Mihai Smarandache, Silviu Vâlcu, Veronica Gherasim, Dan Iosif – 11 octombrie, ora 19). Un Prolog (28 septembrie, ora 19), aduce la Iași cel mai recent spectacol al Gianinei Cărbunariu, *Work in Progress* (Teatro delle Passioni, Modena, Italia), un spectacol de teatru documentar despre tinerii lucrători din UE, mulți dintre ei de origine română. Informații despre programul complet găsiți pe site-ul Teatrului „Luceafărul”, pe conturile de Facebook ale Teatrului și Festivalului și pe Instagram. Biletele pot fi achiziționate de la casieria Teatrului sau de pe platforma bilet.ro. La spectacolele de seară prețul întreg este 30 lei (elevii, studenții, pensionarii beneficiază de bilete de 10 lei, pe baza unui act doveditor), iar la cele de dimineață, 12 lei. **SDC**

Programul festivalului

VINERI, 28 SEPTEMBRIE – PROLOG

● **Ora 19, Teatrul „Lucefărul” Iași, sala mare:** Emilia Romagna Teatro Fondazione – Teatro delle Passioni (Modena, Italia), **WORK IN PROGRESS** (pentru prima oară în România)

Un spectacol de Gianina Cărbunariu

Scenografie: Mihai Păcurar

Mișcare scenică: Alessandro Sciarroni

Pregătire muzicală: Cristina Renzetti

Distribuția: Francesca Camurri, Enrico Caroli Costantini, Roberta De Stefano, Vladimir Doda, Luigi Feroletto, Michele Galasso, Mattia Giordano, Leo Merati, Federica Ombrato, Giulia Quadrelli, Chiara Sarcona, Maria Vittoria Scarlattei, Giacomo Stallone, Marco Trotta, Valentina Vandelli, Maria Luisa Zaltron

Proiect cofinanțat de Fondo Sociale Europeo

Cu sprijinul Fondazione Cassa di Risparmio di Modena

Partener: Festivalul de Teatru Piatra Neamț

SHOWCASE Teatrul „Lucefărul” Iași

DUMINICĂ, 30 SEPTEMBRIE

● **Ora 10, sala mică:** *Privighetoarea*

● **Ora 11:30, sala mare:** *Prințul fericit*

● **Ora 18, sala mică:** *Istorie la persoana I* (avanpremieră)

Echipa de proiect: Oltița Cîntec, Ioana Natalia Corban,

George Cocoș, Alex Iurașcu

Filmări: Alex Condurache; video: Andrei Botnaru; muzică:

Diana Roman

MIERCURI, 3 OCTOMBRIE, TEATRUL „LUCEAFĂRUL” IAȘI

● **Ora 10, sala mică:** Teatrul „Lucefărul”, *O poveste japoneză*

● **Ora 11:30, sala mare:** Teatrul „Lucefărul”, *Kajtus vrăjitorul*

JOI, 4 OCTOMBRIE

● **Ora 10-19, Teatrul „Lucefărul” Iași, foaier:** Espaces Cyclophones (Belgia), expoziție *Ciclofonii*. Instalații sonore interactive (pentru prima oară în România, exclusiv la Iași) Expoziție interactivă pentru toate vârstele

● **Ora 10, Teatrul „Lucefărul” Iași, sala mică:** Centrul Național al Artei Păpușii (Tunisia), *Întâlnirea* (pentru prima oară în România, exclusiv la Iași)

Un spectacol de Mehwachi Lasaad

Cu: Mehwachi Lasaad, Mathlouthi Ameer, Abdellaoui Sabri

● **Ora 11, Teatrul „Lucefărul” Iași, sala mare:** Sky Bird Puppet Group (Hong Kong, China), *Petrecerea păpușilor chineze* (pentru prima oară în România, exclusiv la Iași)

Un spectacol de și cu Cheung Chun-Fai

● **Ora 17, Palas, Târgul Arca lui Gutenberg:** spectacol-lectură *Nud urcând o scară* de Mihai Ignat (în parteneriat cu FILIT)

● **Ora 18, Palas, Târgul Arca lui Gutenberg:** lansare de carte *Ei sunt printre noi* de Mihai Ignat

● **Ora 19, Cafeneaua veche:** Katastrofa Clown (Italia), *Katastrofa Show* (pentru prima oară în România, exclusiv la Iași)

Un spectacol de și cu Andrea Fedi

● **Ora 18,45, Teatrul „Lucefărul” Iași, sala mare:** Deschiderea oficială

● **Ora 19, Teatrul „Lucefărul” Iași, sala mare:** Teatrul Act (București), *Stage Dogs* de Florin Piersic jr. (inspirat de *A Life in the Theatre* de David Mamet)

Scenografia: Tudor Prodan, costume: Irina Voinea, light design: Bogdan Gheorghiu

În distribuție: Marcel Iureș, Florin Piersic Jr.

Foto: Nicolae Burca

● **Ora 20:30, esplanada Lucefărul:** Cal y Canto Teatro (Spania), *A-TA-KA!*

Un spectacol de: Ana Ortega & Marcos Castro.

VINERI, 5 OCTOMBRIE

● **Ora 10-19, Teatrul „Lucefărul” Iași, foaier:** expoziție *Ciclofonii*. Instalații sonore interactive (Belgia)

● **Ora 10, sala mică:** Asociația PETEC (București), *Pe bune*
Cu: Cătălin Diaconu, Cristina Lilienfeld, Filip Stoica,

Georgiana Gherghișan, Oana Băluță, Răzvan Rotaru, Selma Dragoș, Smaranda Găbudeanu și Virginia Negru
Performance de dans, muzică *live* și improvizație

● **Ora 11, Teatrul „Lucefărul” Iași, sala mare:** Teatrul Țândărică (București), *Muzicanții din Bremen*
Adaptare după Frații Grimm de Ema Stere

Regia: Attila Vizauer, scenografia: Mihai Pastramagi, muzica: Ioan Gyuri Pascu, coregrafia: Vava Ștefănescu
Distribuția: Gabriel Apostol, Ioan Brancu, Andreea Ionescu, George Năstase, George Simian, Daniela Ruxandra Mihai, Adrian Alexandru Neculcea

● **Ora 12, Universitatea de Arte „George Enescu”:** lansare de carte *Ultimele zile ale Occidentului, Cabaretul cuvintelor, Iubirile de tip pantof, iubirile de tip umbrelă*, de Matei Vișniec.

● **Ora 17, Palas, Târgul Arca lui Gutenberg:** spectacol-lectură *Maimuța de porțelan* de Selma Dragoș; lansare de carte *Teatru pentru publicul tânăr. 3 texte* (în parteneriat cu FILIT)

● **Ora 18:** *Linia 1 a culturii ieșene* (în parteneriat cu FILIT și NAG)

● **Ora 18, Palas Mall:** Katastrofa Clown (Italia), *Katastrofa Show* (pentru prima oară în România, exclusiv la Iași)

● **Ora 18, Teatrul „Lucefărul” Iași, sala mică:** Teatrul Tineretului Piatra Neamț, *School feat Cool*

Regie: Elena Morar, decor: Samuel Alfred Mihailovici, costume: Beatrice Șandru, sound design: Andrei Mihai

Distribuție: Andrei Merchea Zapotočki (Petre), Dragoș Ionescu (Smokey), Aida Avieriței (Cristina)

Spectacolul este relizat în cadrul MIC-RO Laborator de creație teatrală, proiect cofinanțat de AFCN

● **Ora 19, Cafeneaua Veche Lăpușneanu:** PICUENTOS (Spania, Franța), *Benjamino și Juanita*

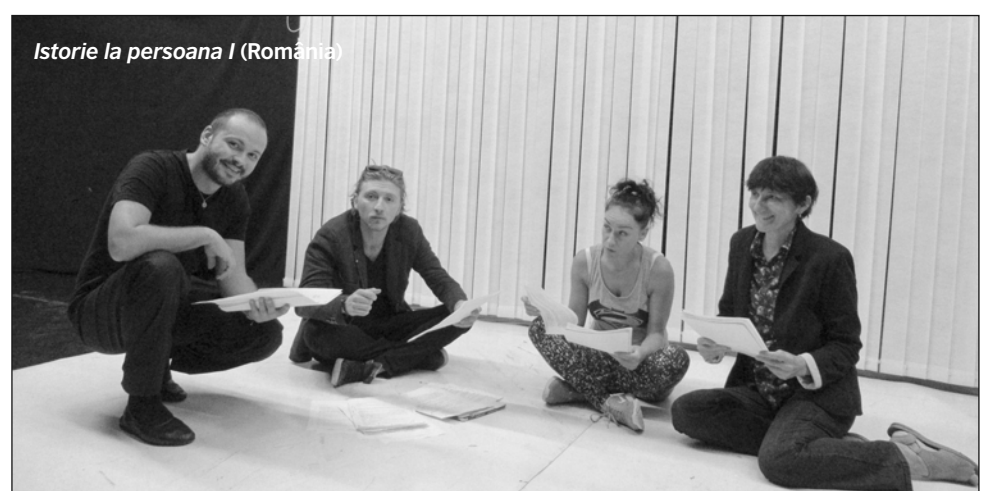
Un spectacol de și cu Benjamin Richard și Juana Garcia Ruiz

● **Ora 19, Teatrul „Lucefărul” Iași, sala mare:** Trap Door (Chicago, SUA), *Occident Express*

Regia: Szabó K. István, traducere: Nick Awde, traducere scenariu: Daniela Șilindean, adaptarea pentru scenă:

Szabó K. István și Daniela Șilindean, scenografie: Florina Bellinda Vasilatos și Szabó K. István, muzică: Ovidiu Iloc și Danny Rockett

Continuare în pagina 8

Continuare din pagina 7

Distribuție: Dennis Bisto, Gary Damico, Michael Garvey, Emily Nichelson, Beata Pilch, Mike Steele, Nicole Wiesner.

● **Ora 19, Grădina Palas:** Cal y Canto Teatro (Spania), **A-TA-KA!**

● **Ora 20, Palatul Culturii, foaier:** AUĂLEU (Timișoara), **Miorița**

Aționează: Ionuț Marian Pîrvulescu, Ioan Codrea, Armand Iftode, Christine Cizmaș, Norbert Lovasz, Sol Faur, Ovidiu Mihăiță; muzica: Sol Faur; măști: Aura Bălănescu, Ligia Seculici; scenografia și Luminile: AUĂLEU; coregrafia: Costa Tovarnisky, grafica: Lucian Popovici; înscenarea: Ovidiu Mihăiță

● **Ora 21, Cafeneaua Veche Lăpușneanu:** Cal y Canto Teatro (Spania), **A-TA-KA!**

SÂMBĂTĂ, 6 OCTOMBRIE

● **Ora 10-19, Teatrul „Lucefărul” Iași, foaier:** expoziție **Ciclofonii**. Instalații sonore interactive (Belgia)

● **Ora 10, Teatrul „Lucefărul” Iași, sala mică:** Sky Bird Puppet Group (Hong Kong, China), **Petrecerea păpușilor chineze** (pentru prima oară în România, exclusiv la Iași)

● **Ora 11,30 Teatrul „Lucefărul” Iași, sala mare:** Teatrul Tineretului Piatra Neamț, **Visătorul**
Traducere: Dana Crăciun; dramatizare: Antoaneta Zaharia; distribuția: Peter – Emanuel Becheru, Kate – Corina Grigoraș, mama – Nora Covali, tata – Rareș Pîrlog, profesorele – Gina Gulai, Maria Hibovski, Cătălina Ieanu, copiii – Cătălina Bălălău, Andrei Merchea Zapotoțki, Dragoș Ionescu, Valentin Florea
Spectacol-concert de Ada Milea
Scenografia: Alina Herescu, desene & animație: Paul Mureșan

● **Ora 12, Pietonal Ștefan cel Mare:** PICUENTOS (Spania, Franța), **Benjamino și Juanita**

● **Ora 17, Palas, Târgul Arca lui Gutenberg:** spectacol-lectură **Îngropându-l pe Gupi** de Andrei Ursu (în parteneriat cu FILIT)

● **Ora 17:30, Palas:** Mencho Sosa Argentina, **Show fotbalistic**
Un spectacol de și cu Facundo Molina

● **Ora 17, Palas:** Cronopia (Argentina), **Maromas** (contorsionism)

Japonia

● **Ora 18, Pietonal Lăpușneanu:** PICUENTOS (Spania, Franța), **Benjamino și Juanita**

● **Ora 18, Palas, zona Intersport:** Katastrofa Show (Italia), **Katastrofa Clown** (pentru prima oară în România, exclusiv la Iași)

● **Ora 19, Palas:** Cal y Canto Teatro (Spania) **A-TA-KA!**

● **Ora 18, Teatrul „Lucefărul” Iași, sala mică:** Teatrul de marionete pe apă (Hanoi, Vietnam) (exclusiv la Iași), **Marionete vietnameze pe apă**
Un spectacol cu Ta Xuan Tho, Nguyen Ho Thuy Tien, Ta Xuan Duy

● **Ora 19, Teatrul „Lucefărul” Iași, sala mare:** Teatrul Național „Radu Stanca” din Sibiu, **Perfect compus**
Cu: Ioana Cosma, Ali Deac, Iustinian Turcu, Gabriela Pîrlițeanu, Fabiola Petri, Alexandru Malaicu, Oana Marin, Ștefan Tunsoiu, Alin Turcu, Emanuel Antonescu/ Cristian Timbuș
Text, regie, scenografie: Alexandra Badea; costume: Ana Ienașcu; muzică și sound design: Claudiu Urse; asistent proiect: Andrei Luis Bojincă; manager proiect: Claudia Domnicar

DUMINICĂ, 7 OCTOMBRIE

● **Ora 10-19, Teatrul „Lucefărul” Iași, foaier:** expoziție **Ciclofonii**. Instalații sonore interactive Belgia

● **Ora 10, Teatrul „Lucefărul” Iași, sala mică:** Teatrul de marionete pe apă (Hanoi, Vietnam) (exclusiv la Iași)

● **Ora 10 și ora 12, Palas, sala Mozart:** Teater Tr3 Stockholm Suedia, **BO** (pentru prima oară în România, exclusiv la Iași)

Concept și interpretare: Sara Myrberg
Regia: Hedvig Claesson; scenografia: Ylva Sanner; muzică și sonorități: Love Kjellsson; dramaturgie: Maria Clauss; foto: Martin Skoog; producător: Elina Perdahl

● **Ora 11:30 sala mare:** CHOREA Theatre (Lodz), Teatr Figur (Cracovia, Polonia), **Frații aurorei boreale** (pentru prima oară în România, exclusiv la Iași)
Adaptarea legendelor și poveștilor: Gintaras Grajauskas, Erik Söderblom
Concept și muzică: Tomasz Krzyżanowski; concept și creație teatru de umbre: Teatr Figur Cracovia; muzicieni: Joanna Chmielecka, Aleksandra Endzelm, Tomasz Krzyżanowski, Justyna Sobieraj-Bednarek, Maciej Staniecki, Paulina Tralewska; teatru de umbre: Piotr Idziak, Agnieszka Polańska, Dagmara Żabska și echipa de la Teatr Figur Cracovia

● **Ora 12, Pietonal Ștefan cel Mare:** Mencho Sosa (Argentina), **Show fotbalistic**

● **Ora 12, esplanada Lucefărul:** PICUENTOS, (Spania, Franța), **Benjamino și Juanita**

● **Ora 17, Pietonal Ștefan cel Mare:** Mencho Sosa (Argentina), **Show fotbalistic**

● **Ora 17, Palas, Târgul Arca lui Gutenberg:** spectacol-lectură **Rupa Lucian. Un copil din România** de Ad de Bont

● **Ora 18, grădina Palas:** PICUENTOS (Spania, Franța), **Benjamino și Juanita**

● **Ora 18, Palas:** Cronopia (Argentina), **Maromas** (contorsionism)

● **Ora 19, Cafeneaua veche:** Katastrofa Show (Italia), **Katastrofa Show** (pentru prima oară în România, exclusiv la Iași)

● **Ora 19, Teatrul „Lucefărul” Iași, sala mare:** Teatrul Circo Braga (Portugalia), Teatrul Tineretului Piatra Neamț, **Antonio și Beatrice**
Traducere: Marinela Banioti; regia: Rui Madeira; decoruri: Acácio de Carvalho; costume: Manuela Bronze; lighting design: Nilton Teixeira; video: Acácio de Carvalho; sound design: Frederico Bustorff Madeira
Distribuția: Nora Covali, Rogério Boane (Mozambic)
Spectacol bilingv (română și portugheză) cu supratitrare Proiect sprijinit de ICR Lisabona

● **Ora 19, Palas Mall:** Teatrul „Matei Vișniec” din Suceava, **Mimesis**
Regia: Daniel Iordan
Distribuție: Bogdan Amurăriței, Răzvan Bănuț, Sergiu Moraru

● **Ora 20, Teatrul „Lucefărul” Iași, sala mică:** Teatrul „Matei Vișniec” din Suceava, **Pisici**
Spectacol-concert pus la cale de Fără Zahăr.
Pisicile: Horia Butnaru, Cristina Florea, Cătălin Ștefan Mîndru, Cosmin Panaite, Clara Popadiuc
Versuri: Bobi Dumitraș, Bobo Burlăcianu; ilustrații: Ana Țăranu
Regie muzicală: Bobo Burlăcianu

LUNI, 8 OCTOMBRIE

● **Ora 10-19, Teatrul „Lucefărul” Iași, foaier:** expoziție **Ciclofonii**. Instalații sonore interactive Belgia

Vietnam

● **Ora 10, Teatrul „Lucaefărul“ Iași, sala mică:** Teatrul Puck din Cluj Napoca, *Scufița Roșie și Lupul cel flămând*
Adaptarea scenică, regia, interpretarea: Ion Iurcu

● **Ora 11:30, Teatrul „Lucaefărul“ Iași, sala mare:** Teatrul „Gulliver“ din Galați, *Peter Pan*
Regie: Ioan Brancu; scenografie/ construcție păpuși: Çilem Turköz și Mihai Radu; coloana sonoră: Cári Tibor
Distribuție: Valeria Taban, Ramona Păuc, Gina Geru, Adina Ariton, Elena Marin, Nicoleta Miru, Nicole Lungu, Eduard Șișu, Marian Sterian, Aurelian Iorga, Ionuț Tudorache, Andrei Ciugulea, Andrei Dombrowschi, Ionuț Negrișanu

● **Ora 12: Atelier de blogging**

● **Ora 18, Palas:** Sky Bird Puppet Group (Hong Kong), *Petrecerea păpușilor chineze*

● **Ora 19, sala mare:** Teatrul Național „Marin Sorescu“ din Craiova, *Autorul*
Distribuția: Claudiu Bleonț (Tim), Ioana Florentina Manciu (Esther), Vlad Drăgulescu (VIC), Vlad Udrescu (Vlad)
Regia: Bobi Pricop; scenografia: Lia Dogaru; muzica: Eduard Gabia; light-design: Dodu Ispas

● **Ora 20, Teatrul FIX:** Giuvlipen, *Corp urban*
Distribuția: Mihaela Drăgan, Zita Moldovan
Muzica: Ardeja Fraga; text și regie: Catinca Drăgănescu; mișcare scenică: Paul Dunca; grafică: Veioza Arte
Cu sprijinul AFCN

MARȚI, 9 OCTOMBRIE

● **Ora 9:30 și 11:30, Teatrul „Lucaefărul“ Iași, sala mică:** Junges Ensemble (Stuttgart), *Eu vreau*
Interpretează: Elizabeth Jacob, Prisca Maier
Regia: Brigitte Dethier; muzică originală: Johannes Mittl; coregrafie: Hendrik Le Bon (Belgia); dramaturgie: Christian Schönfelder
Parteneri: Ministerul pentru Știință, Cercetare și Artă din Baden-Württemberg, Germania, Centrul Cultural German Iași

● **Ora 11, Teatrul „Lucaefărul“ Iași, sala mare:** Teatrul Ninedu (Shanghai, China), *Trezește-te! Lumea pe dos!* (exclusiv în FITPTI)
Scenariu: Doris Fu, Siong Koon Khaw; regia: Doris Fu; distribuție: Siong Koon Khaw, Yan Sun; director artistic: Ningbei Zang; lumini: Zhi Song; producție: Iris Lee

● **Ora 12, Teatrul „Lucaefărul“ Iași, sala Protocol: Atelier de blogging**

● **Ora 14, Colegiul Național Iași:** Etta Ermini Dance Theatre (Londra, Marea Britanie), *Roadworks*
Performer: Gavin Vincent, Yinka Thomas
Coproducători: Arts Council UK; Crying Out Loud; London Olympics 2012; Redbridge Council

● **Ora 14, Colegiul Național Iași:** workshop Etta Ermini Dance Theatre (Londra, Marea Britanie)

● **Ora 18, sala mică:** Centrul Replika (București), *Foreplay*
Text și regie: Ozana Nicolau
Cu: Ioana Anastasia Anton, Voica Oltean, Mihaela Rădescu, Viorel Cojanu
Muzica: Diana Miron; mișcare: Silvia Călin; scenografie: Mălina Ionescu; video: Elena Găgeanu; light design: Radu Apostol

● **Ora 18, Palas Mall: Visul lui Karagöz (Turcia)** (pentru prima oară în România, exclusiv la Iași)
Păpuși: Emine Civelek
Mânuire: Murat Bal

● **Ora 18:30, foaiere:** lansare album *Iași, oameni ai cetății-teatrul*

● **Ora 19, Teatrul „Lucaefărul“ Iași, sala mare:** Teatrul „Ioan Slavici“ din Arad, *Să ne cunoaștem mai bine*
Distribuție: Carmen Vлага Bogdan, Iulia Alexandra Dinu, Robert Pavicsits, Andrei Elek
Regia: Cristian Ban; scenografia: Cristina Milea

● **Ora 20, MERU:** Asociația Art No More (București), *În numele Tatălui*
Cu: Virgil Aioanei, Carmen Florescu, Ozana Oancea
Regia: Robert Bălan; scenografia: Elisabeta Gêdo; proiect cultural cofinanțat de Administrația Fondului Cultural Național.
Parteneri: Tranzit.ro București, Casa de pariuri literare
Finanțator: UNITER

MIERCURI, 10 OCTOMBRIE

● **Ora 9:30, Teatrul „Lucaefărul“ Iași, sala mică:** Kronico-Kab (Italia), *Sub fire*
Cabaret cu marionete de și cu Nadia Imperio

● **Ora 11, Teatrul „Lucaefărul“ Iași, sala mare:** Teatrul Ninedu (Shanghai, China), *Trezește-te! Lumea pe dos!*

● **Ora 11:30, Teatrul „Lucaefărul“ Iași, sala mică:** Kronico-Kab (Italia), *Sub fire*

● **Ora 12, Teatrul „Lucaefărul“ Iași, sala Protocol: Atelier de blogging**

● **Ora 12:30, Teatrul „Lucaefărul“ Iași, sala mică:** lansarea revistei „Scena.ro 10 ani“

● **Ora 13, Teatrul „Lucaefărul“ Iași, sala mică:** Lansare de carte *Shakespeare et ses doubles* de Dana Monah

● **Ora 18, spital Arcadia:** Machol Shalem Dance House (Ierusalim, Israel), *Amfibi* (pentru prima oară în România, exclusiv la Iași)
Un spectacol de: Ruby Edelman; producție și coautor: Lilach Orenstien
Dansatori: Tzvika Iskais, Adam Shpira
Video Art: Roni Moshe; costume: Tomer Halperin; muzică: James Bar-on

● **Ora 17, Palas: Visul lui Karagöz (Turcia)**

● **Ora 18, Palas:** Etta Ermini Dance Theatre (Londra, Marea Britanie), *Roadworks*

● **Ora 19, Teatrul „Lucaefărul“ Iași, sala mare:** Unteatru București, *9 piese de teatru remixate*
Un spectacol de și cu Alex Ștefănescu

● **Ora 19, galeria Borderline:** Programul de Arte Performative de la MNAC București, *NOK! NOK!*
Adaptare liberă a cărții *Anul gândirii magice* de Joan Didion.
Regia și dramaturgia: Nicoleta Lefter
Performer: Flavia Giurgiu
Artist video Ioana Bodale; compoziție muzicală: Alex Raptis

Programul de Arte Performative de la MNAC este coordonat de Ioana Păun.

● **Ora 20, Teatrul „Lucaefărul“ Iași, sala mică:** Reactor de creație și experiment, *Miracolul de la Cluj*, de Petro Ionescu
Regia: David Schwartz; scenografia: Anda Pop; muzica: Krisztina Sipos
Distribuția: Oana Mardare, Lucia Mărneanu, Denisse Moise, Doru Mihai Talos
Asistent documentare: Silvia Netedu; ilustrații: Lucia Mărneanu; video: Daniel Răduțu

JOI, 11 OCTOMBRIE

● **Ora 10, Teatrul „Lucaefărul“ Iași, sala mică:** Sky Bird Puppet Group Hong Kong, *Petrecerea păpușilor chineze*

● **Ora 11, Teatrul „Lucaefărul“ Iași, sala mare:** Machol Shalem Dance House Ierusalim Israel, *Amfibi*

● **Ora 12, Teatrul „Lucaefărul“:** Atelier de confecționat figuri karagöz

● **Ora 18:30, Teatrul „Lucaefărul“ Iași, foaiere:** lansare carte *Teatrul și publicul său tânăr. Realități românești* (coord. Oltița Cîntec)

● **Ora 19, Teatrul „Lucaefărul“ Iași, sala mare:** Teatrul Odeon București, *Svejk*
Cu: Pavel Bartoș, Cezar Antal, Ioan Batiñaș, Mircea Constantinescu, Marius Damian, Sabrina Iașchevici, Dorina Lazăr, Ruxandra Maniu, Paula Niculiță, Alexandru Papadopol, Gabriel Pintilei, Anda Saltelechi, Mihai Smarandache, Silvian Vâlcu, Veronica Gherasim, Dan Iosif
Regia: Alexandru Dabija; decor și costume: Andrada Chiriatic; cântece: Ada Milea

● **28.09 – 12.10, Parcul de cultură Copou:** Expoziția La Gard – *FITPTI XI, un festival în imagini*

INTERVIU CU CINEASTUL PAUL NEGOESCU

„Nu poți ști exact ce vor spectatorii și nici nu e bine să le dai exact ce vor”

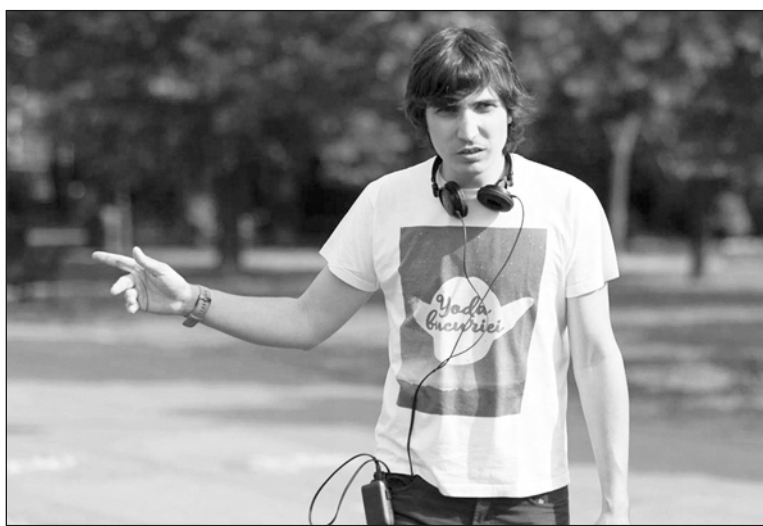
Paul Negoescu revine pe marile ecrane cu o nouă comedie după *Două lozuri*, care a fost filmul românesc cu cele mai mari încasări în 2016. *Povestea unui pierde-vară*, în care Alexandru Papadopol interpretează un profesor incapabil să-și asume responsabilitatea unei relații, e o comedie dulce-amară cu trimiteri la cinematograful lui Woody Allen, pe ecrane din 21 septembrie 2018. Cineastul ne-a explicat, printre altele, cum ar putea fi depășită falia dintre spectatorii români și filmul românesc, dar și cum colaborează cu soția sa, directorul de imagine Ana Drăghici.

IULIA BLAGA

Ai deprins rețeta succesului de public? Ce trebuie să aibă un film românesc pentru a atrage spectatorii?

Nu cred că am deprins rețeta succesului. Din punctul meu de vedere, *Două lozuri* a fost nu un accident fericit, ci o serie întreagă de accidente fericite. Asta se va vedea, probabil, în rezultatele de box-office de anul ăsta, unde mă aștept să facem mai puțini spectatori decât la *Două lozuri*. Pot să spun, însă, că am învățat niște lucruri legate de publicul românesc. Ca să atragă spectatori, un film românesc trebuie să aibă, în primul rând, vizibilitate. Un film care câștigă un premiu important aduce mai mulți spectatori decât unul care nu reușește aceeași performanță. Mai trebuie apoi să aibă măcar un nume cunoscut pe afiș, o promovare bună și o strategie bună de lansare, dar cel mai important e ceea ce se cheamă *word of mouth*, iar pentru asta trebuie ca spectatorul să plece satisfăcut de la film. Ca să se nâmpolească asta trebuie ca scenariul să fie suficient de antrenant și să țină atent spectatorul.

E o prăpastie mare între publicul românesc și filmele românești și nu sunt multe semne că se vor împăca prea curând. E important să subliniez că divorțul dintre public și filme nu e rezultatul filmelor

din Noul Cinema Românesc, așa cum tot aud. Nu de la ciorbă și faianță ni se trage. Filmul românesc a pierdut contactul cu publicul încă din anii '90, când se făceau (cu puține excepții) filme de nevizionat, când au început să se închidă cinematografele (după ce fuseseră ținute în paragină, în frig, cu condiții execrabile de proiectie etc.), când au apărut televiziunile care difuzau filme străine, apoi când a apărut pirateria online etc. Filmele din Noul Cinema Românesc sunt doar rezultatul unei legislații apărute la începutul anilor 2000 care încurajează, ce-i drept, mai degrabă filmele de autor. Dar și acea legislație e rezultatul unei politici manageriale dezastruase a cinematografului românesc de până atunci.

Ce se poate face? În primul rând ne trebuie o producție sănătoasă de filme comerciale, iar pentru asta ne-ar trebui o legislație care să încurajeze privații să investească în filme. Asta ar crea și un fel de *star system*, cu care am putea aduce spectatorii în săli. Există câțiva actori cunoscuți, dar ei sunt mai degrabă rezultatul unui *star system* de televiziune, iar publicul de televiziune e altul decât publicul de cinema. Un *star system* de cinema ar atrage și brandurile care ar căuta să se promoveze odată cu filmul.

Povestea unui pierde-vară va fi distribuit de Ro Image 2000, care a distribuit și Două lozuri. Cât de greu e să convingi un

distribuitoare puternic și care de regulă aduce succese americane să-ți distribuie filmul?

După succesul de la *Două lozuri* n-a fost greu să convingem distribuitorul să ia și filmul ăsta. Au venit să vadă filmul în sală (alt distribuitor refuzase *Două lozuri* după ce-l văzuse pe ecran mic), au evaluat câți spectatori ar putea să facă și asta a fost. Dezavantaje nu prea sunt, iar avantajele sunt de tot felul, de la relația pe care Ro Image 2000 o are cu cinematografele până la canalele lor de promovare. E drept, un film românesc trebuie promovat altfel decât un blockbuster american, dar la partea asta contribuim și noi, ca producători. Am primit sprijin financiar din partea Centrului Național al Cinematografiei (CNC), Uniunea Cineaștilor (UCIN) și Dacin Sara, sprijin cu care ne-am permis o campanie de promovare onorabilă.

Cum negociezi dorința de a avea spectatori cu propriile exigențe și ambiții artistice?

Sunt interesat ca filmele mele să fie văzute de cât mai mulți oameni și îmi doresc să aibă un impact asupra lor, ca să știu că efortul nostru n-a fost în zadar. În cazul acestui film, nu m-am gândit prea mult în timpul producției la cum va fi perceput de spectatori. Am început să mă gândesc la asta doar când am început să-mi dau seama ce iese la montaj. Nu cred că poți ști exact ce vor spectatorii și nici nu cred că e bine să le dai exact ce vor. Nu m-aș simți bine în

pelicula are proiecția specială în prezența echipei la Iași, luni, 24 septembrie, de la ora 19:00, la Cinema City. Actorii Alexandru Papadopol, Radu Romaniuc, regizorul Paul Negoescu și directorul de imagine Ana Drăghici vor fi prezenți la premieră.

postura de a le face pe plac cu orice preț, nu e genul meu.

La Festivalul Transilvania, unde filmul a avut avanpremieră în acest an, a fost comparat cu cinemaul lui Woody Allen. Te-a gândit și tu la asta?

M-am gândit din clipa în care am decis să virez scenariul într-o direcție comică, iar Woody Allen a devenit în momentul acela un reper. Când am început să mă gândesc la cum să fie povestit, m-am gândit că pot aduce astfel și un omagiu filmelor lui.

Ce ar trebui să știe spectatorii despre filmul tău înainte de a-l vedea?

Că nu e un film în genul lui *Două lozuri*. E mai puțin burlesc, în consecință n-ar trebui să se aștepte la exact același tip de umor, deși e tot o comedie. Acest lucru n-ar trebui deloc să-i descurajeze ci, din contră, să-i stimuleze să vină fără așteptări și să se lase surprinși.

A devenit Alexandru Papadopol actorul tău fetiș?

Aș putea spune că da, accidental a devenit actorul meu fetiș, fiind actorul cu care am colaborat, probabil, cel mai mult. Inițial, n-am vrut să lucrez cu un actor cu care mai lucrasem pentru că mereu îmi doresc să văd cum e și să lucrezi și cu alții. Pe Papadopol l-am chemat în ultimă instanță la casting și m-a convins cu capacitatea lui de a fi în același timp și ascuns, dar și transparent, potrivit de foarte bine cu personajul.

Cum ai ajuns să realizezi filmul în coproducție cu Bulgaria?

Mi-am dorit să filmez pe peliculă, drept pentru care a trebuit să strângem un buget destul de mare, pe care n-am fi putut să-l acoperim cu finanțare doar din România, așa

că am participat la tot felul de piețe de coproducție în căutarea unui coproducător. Pe coproducătorul bulgar îl cunoșteam de dinainte, dar a văzut prezentarea mea din cadrul unei piețe de coproducție de la Sofia, din 2014. A aplicat pentru finanțare la Centrul Național de Film din Bulgaria și a reușit să obțină banii necesari ca să asigure aproape toată aparatura de filmare și câteva dintre posturile cheie din echipă: compozitorul de muzică, sunetiștii de pe platou, una dintre pictorițele de costume, machioza principală, fotografa de platou, dar și câțiva mașiniști și electricieni.

E al doilea film la care director de imagine e soția ta, Ana Drăghici. Cine cântă pe platou, ca să zic așa?

Să nu crezi că am luat-o operator doar pentru că e soția mea! Când am început lucrul la filmul ăsta, încă de acum aproape cinci ani, îmi doream un film mai intim și mai frust și îmi doream să fie filmat de o femeie, ca să nu existe un punct de vedere prea masculin, mai ales ținând cont de subiectul lui. Atunci când mi s-a oferit ocazia să filmez *Două lozuri*, decisesem împreună cu Ana că ar putea fi un exercițiu bun pentru ea, pentru că nu mai filmase nici un lungmetraj până atunci. Și Ana a reușit să facă o imagine foarte „optimistă”, ținând cont de datele pe care le aveam la dispoziție (mă refer nu doar la sărăcia de mijloace de la filmare, dar și la povestea filmului, care se petrece în spații nu foarte atrăgătoare). Așa că atunci când am virat și *Povestea unui pierde-vară* într-o zonă de comedie, continuarea colaborării cu Ana a fost mai mult decât firească. Și colaborăm foarte bine, cântăm în duet! **SDC**

Declarația de independență: Viața la țară

Am plecat în pădure pentru că mi-am dorit să înfrunt situațiile esențiale ale vieții, să mă separ de neesențial și să văd ce mă poate învăța această experiență și, atunci când îmi va veni timpul, să nu descopăr că nu am trăit deloc.

DESIRÉE HALASEH

Transcendentalistul Henry David Thoreau a petrecut doi ani, două luni și două zile într-o casă în pădure, la Walden Pond, studiind viața simplă și auto-sustenabilitatea pe care o implică retragerea din existența agitată din mediul urban, în care trăiesc cei mai mulți dintre semenii noștri. El demonstrează că cele patru nevoi primare ale omului – mâncare, adăpost, haine și combustibil – pot fi dobândite și altfel decât prin luptă pentru supraviețuire, care adesea astăzi s-a transformat într-un spectacol consumarist, în care omul este lipsit de discernământ.

IARBA CREȘTE, UITAREA RODEȘTE

Supra-civilizația a accelerat toate ritmurile societale, a crescut nevoia omului de a consuma tot mai mult, de a fi ultra productiv. Adesea calitatea vieții se măsoară în progres financiar, iar evoluția spirituală a devenit un lux accesibil doar celor care s-au oprit undeva pe drum și s-au întrebat cum oare de au ajuns aici și de ce a trecut subit viața pe lângă ei. Scopul nu scuză mijloacele, ci îți arată care mijloace sunt mai potrivite pentru a-l atinge.

Singurătatea este cea care m-a îndemnat să părăsesc orașul, căutarea intimității ei m-a dus în afara Iașului, într-o casă din mijlocul pădurii, unde ca vecini nu am decât câțiva câini ce hălăduiesc în libertate și o pensionară care îi hrănește, pe lângă o serie de case de vacanță ale căror porți nu s-au mai deschis de ani buni. Iarba crește, uitarea rodește.

Am ajuns aici în noiembrie anul trecut, cândva între toamnă și iarnă, la vremea la care soarele nu este foarte generos și nici încălzirea unei case cu patru camere și o mansardă nu e tocmai o lecție de a fi econom. Pădurea de foioase, nucii sălbatici, coroanele necoafate ale cireșilor, plus o serie de salcâmi, tei și câte altele scufundă toate cele patru laturi ale casei într-o umbră grea și definitivă.

Lipsa gazului metan și a alimentării cu apă face lucrurile și mai complicate. Singura sursă de apă este o fântână care din când în când are chef să sece (de obicei în cele mai prost alese momente, din timpul unor lucrări sau în toiul iernii), motiv pentru care trebuie să ne echipăm cu butoaie de 60 l pe care le umplem la izvorul din centrul satului Pietrărie. Pe alocuri acoperișul se mai strică, mai pocnește o țevă de la hidrofor, se mai crapă un perete, subsolul se inundă sau primăria uită să

dezăpezească fix strada din fața casei și uite așa îți poți face un tablou despre viața la sat sau boemia rurală. O boemie însă în care am avut de înfruntat nu numai aversiunile climaterice, ci și demonii proprii, care bineînțeles ies la suprafață de îndată ce crezi că poate ai merita și tu o pauză.

UN RETURN ON INVESTIMENT INESTIMABIL

Am început așadar să mă organizez mai bine și să gestionez mai responsabil resursele de care dispun. Cineva spunea că momentul în care înțelegi că ești la casa ta e atunci când în sfârșit ai o pungă cu pungi de plastic pentru cumpărături și crede-mă pe cuvânt că am început să iau foarte în serios mișcarea *fără plastic e fantastic*, mai ales de când colind împrejurimile încă împădurite ale Iașului și mă întreb de ce oare, dacă ți-a plăcut să te relaxezi la aer curat, ai decis că cine îți va călca pe urme trebuie să nu o poată face.

Există, bag de seamă, câte unii care consideră că sărăcia le

conferă un statut moral și intelectual superior celor care, economic vorbind, prosperă. Nimic nu poate fi mai fals. Izolarea de oraș nu presupune un trai auster, chiar dacă esențializarea este totuși un obiectiv spre care cu toții ar trebui să tindem.

Materialele de calitate superioară cu care îți construiești o casă, izolarea potrivită, electrocasnice performante, dar având un consum redus de energie, grădinile funcționale unde poți crește legume – toate acestea sunt investiții pe termen lung, dar care generează un *return on investment* inestimabil.

Absența cablurilor suspendate peste tot, a poluării de orice fel, adaptarea bioritmului tău la ritmul natural al zilei, plăcerea de a culege mere, nuci sau mentă de sub geam, florile de câmp care îmi înfrumusețează mesele, băncuțele de sub stejar, hamacele de pe terasă cu vedere spre pădure, primul fir de iarbă și ultima frunză galbenă, toate sunt lucruri care mă bucură și mă umplu de viață și energie.

Aerul tare de dimineață mă ajută să plutesc ușor prin trafic, să am înțelegere față de un tată care-și duce copilul la grădiniță după ce s-a trezit în plin concert de bormașină cu prim solist un vecin ce nu poate dormi mai târziu de 6 a.m. și care s-a decis că de azi începe luna renovărilor semi permanente, desigur incluzând weekendurile și uneori nopțile. Preaplina grădinii se împarte cu oricine are poftă de un măr curat, nestropit sau uns cu ceară cu proveniență dintr-un stat non UE nementionat, iar mobila se poate face și din euro-paleți la 25 lei/buc.

Am învățat să tai lemne și să curăț copaci și trandafiri, mă bucur ca un copil când iese un fir de busuioc sau lămâiță, aștept ploile ca să ude pământul crăpat și zăpada topită să curețe locul, mă trezesc cu sunetul primei păsări de sub streșină și beau o cană de ceai cu apusul peste oraș. Mai departe de agitația, zgomotul, viciile orașului e un trai simplu care îți dezvoltă receptivitatea și te înnobilează prin încântare vie. **SDC**

Simone Weil – Înrădăcinarea

„Suplimentul de cultură” publică în avanpremieră un fragment din volumul *Înrădăcinarea*, de Simone Weil, care va apărea în curând în colecția Plural a Editurii Polirom.

– FRAGMENT –

Problema unei metode pentru a transmite o inspirație unui popor este ceva cu totul nou. Platon face aluzii la acest subiect în *Omul politic* și în alte texte; probabil că în cunoașterea ezoterică – în întregime dispărută – a Antichității preromane existau învățături în această privință. Poate că despre problema aceasta și altele similare se discuta încă în mediile templierilor și ale primilor francmasoni. Montesquieu a ignorat-o, dacă nu mă înșel. Rousseau, care era un spirit puternic, i-a recunoscut foarte clar existența, dar n-a mers mai departe. Oamenii de la 1789 nu par să o fi bănuțit. În 1793, fără să-și fi dat cineva silința de a o formula, și cu atât mai puțin de a o studia, s-au improvisat soluții pripite: sărbători ale Ființei Supreme, sărbători ale Zeiței Rațiunii. Toate au fost ridicole și odioase. În secolul al XIX-lea, nivelul inteligențelor coborâse mult sub domeniul unde se pun asemenea probleme.

În vremea noastră a fost studiată în profunzime problema propagandei. Hitler, în special, a adus în această chestiune o contribuție durabilă la patrimoniul gândirii umane. Însă este vorba despre cu totul altceva. Propaganda nu vizează să dea naștere unei inspirații; ea închide, blochează toate deschiderile prin care ar putea pătrunde o inspirație; ea umflă întreg sufletul cu fanatism. Procedeele sale nu sunt adecvate scopului contrar. Nu poate fi vorba nici de a adopta procedee opuse; relația de causalitate nu este atât de simplă.

Nu trebuie să credem nici că inspirația unui popor este un mister rezervat doar lui Dumnezeu și

care, prin urmare, scapă oricărei metode. Gradul suprem și perfect al contemplației mistice este ceva infinit mai misterios, și totuși Sfântul Ioan al Crucii a scris despre modul cum poate fi atins niște tratate care, prin precizia lor științifică, depășesc de departe tot ce au scris psihologii și pedagogii epocii noastre. Dacă a crezut că trebuie s-o facă, probabil că avea motive serioase, pentru că era competent; frumusețea operei sale constituie o marcă de autenticitate îndeajuns de evidentă. La drept vorbind, din vremuri străvechi, mult anterioare creștinismului, și până în a doua jumătate a Renașterii, s-a recunoscut permanent și în mod universal că există o metodă în lucrurile spirituale și în tot ce are legătură cu binele sufletului. Doga din ce în ce mai sistematică pe care oamenii o exercită asupra materiei începând din secolul al XVI-lea i-a făcut să creadă, prin contrast, că toate cele ce țin de suflet sunt fie arbitrare, fie la discreția unei magii, a eficacității imediate a intențiilor și a cuvintelor.

Dar nu este așa. În creație, totul se supune metodei, inclusiv punctele de intersecție între lumea aceasta și lumea cealaltă. Asta ne arată cuvântul *Logos*, care înseamnă mai mult „relație” decât „cuvânt”. Numai că metoda se schimbă când domeniul se schimbă. Pe măsură ce ne înălțăm, își sporește rigoarea și precizia. Ar fi foarte bizar ca lumea lucrurilor materiale să reflecte mai multă înțelepciune divină decât lumea celor sufletești. Căci adevărat este contrariul.

Este incomod pentru noi că această problemă, în privința căreia, dacă nu greșesc, nu există nimic care să ne poată ghida, este exact problema pe care trebuie astăzi s-o rezolvăm cât se poate de urgent, dacă nu vrem să ne expunem riscului nu atât de a dispărea, cât de a nu fi existat niciodată.

Mai mult, dacă Platon, de exemplu, a formulat o soluție generală a problemei, pentru noi nu ar fi de ajuns s-o studiem ca să ieșim basma curată; căci noi ne aflăm în fața unei situații în privința căreia istoria nu ne este de mare ajutor. Nu ne spune nimic despre vreo țară care să se fi aflat într-o situație cât de cât

asemănătoare cu cea în care se va putea afla Franța în cazul înfrângerii germanilor. De altfel, noi nici nu ne dăm seama cum va arăta această situație. Știm doar că va fi fără precedent. Astfel, chiar dacă am ști cum se transmite o inspirație unei țări, tot n-am ști cum să procedăm în cazul concret al Franței.

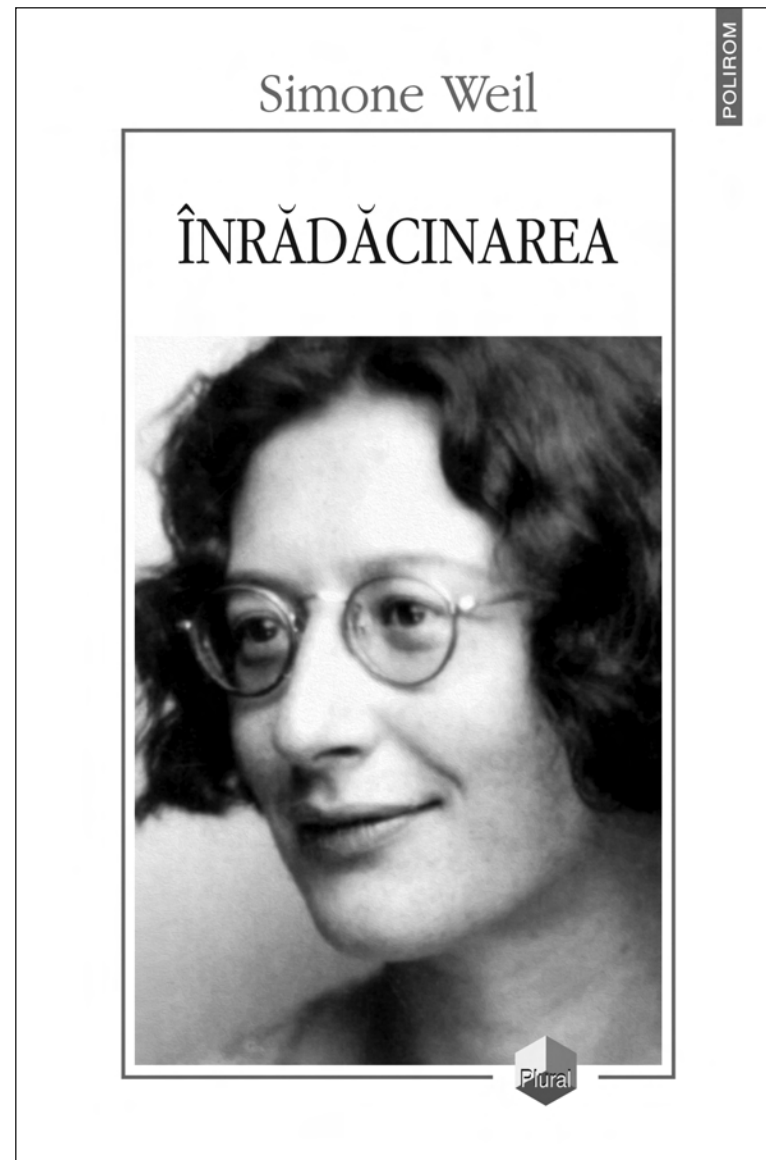
Pe de altă parte, fiind vorba de o problemă practică, cunoașterea unei soluții generale nu este indispensabilă pentru rezolvarea unui caz particular. Când un utilaj se oprește, un muncitor, un contramaistru, un inginer pot găsi un procedeu pentru a-l repune în funcțiune fără a avea cunoștințe generale de reparare a mașinilor. Primul lucru pe care-l faci într-un asemenea caz este să te uiți la mașină. Totuși, ca să te uiți la ea cu folos, trebuie să ai în minte noțiunea de relații mecanice.

Tot așa, privind zi de zi situația schimbătoare a Franței, trebuie să ai în minte noțiunea de acțiune publică, înțeleasă ca mod de educare a țării.

Însă nu e de ajuns să remarci existența acestei noțiuni, să-ți concentrezi atenția asupra ei, să o înțelegi; trebuie să o păstrezi în permanență în suflet, astfel încât să fie prezentă chiar și atunci când atenția ți se îndreaptă spre altceva.

E nevoie de un efort cu atât mai mare cu cât este o idee cu totul nouă pentru noi. De la Renaștere încoace, activitatea publică n-a fost niciodată concepută sub acest aspect, ci doar ca mijloc de a instaura o formă de putere considerată dezirabilă într-o privință sau alta.

Educația – a copiilor sau a adulților, a unor indivizi sau a unui popor, propria-ți educație – constă în a genera mobilitate. Învățământul trebuie să arate ce este avantajos, ce este obligatoriu, ce este bine. Educația se ocupă de mobilitatea pentru acțiunea efectivă. Fiindcă niciodată nu se execută vreo acțiune în absența unor mobilități capabile să furnizeze pentru ea cantitatea indispensabilă de energie. A dori să conduci ființe omenești – pe ceilalți sau pe tine însuși – spre bine doar indicând direcția, fără a fi avut grijă să asiguri mobilitatea corespunzătoare, e ca și cum ai vrea ca, apăsând pe accelerație, să faci să înainteze un automobil fără benzină.

Sau ca și cum ai vrea să aprinzi o lampă cu ulei în care n-ai pus ulei. Eroarea aceasta a fost denunțată într-un text destul de celebru, destul de citit, recitat și citat de douăzeci de veacuri. Cu toate acestea, o comitem mereu.

Mijloacele de educație cuprinse în acțiunea publică pot fi clasate destul de ușor.

Întâi, teama și speranța, provocate de amenințări și promisiuni.

Sugestia.

Exprimarea, fie oficială, fie aprobată de o autoritate oficială, a unor idei care, încă dinainte să fi fost exprimate, se găseau în mod real în inima mulțimilor sau în inima unor elemente active ale națiunii.

Exemplul.

Înseși formele particulare ale acțiunii și ale organizațiilor înființate pentru aceasta.

Primul mijloc dintre cele enumerate este cel mai grosier și este întotdeauna întrebuițat. Al doilea e întrebuințat astăzi de

CARTEA

Concepută ca o nouă declarație a drepturilor omului, lucrarea a fost scrisă la Londra între ianuarie și aprilie 1943, pe când Simone Weil era angajată în Forțele Franței Libere. Deși era neterminată, a fost publicată de Albert Camus după moartea autoarei, în 1949. Contrar faimoasei Declarații de la 1789, care stabilește, pe de o parte, drepturi și, pe de alta, îndatoriri, pentru Simone Weil noțiunea de drepturi se naște din cea de obligație și i se subordonează. **SDC**

toți; este cel a cărui utilizare a fost genial studiată de Hitler.

Celelalte trei sunt ignorate.

Trebuie să încercăm să le concepem ținând seama de cele trei forme succesive pe care le poate avea acțiunea noastră publică: forma actuală; luarea puterii în momentul eliberării teritoriului; exercitarea puterii cu titlu provizoriu în cursul lunilor următoare. **SDC**

Ghiciți conexiunea

MĂDĂLINA COCEA

**DE VEGHE-ŢI LANUL
DE CULTURĂ**

În ultimele 12 luni, în lume s-au întâmpnat multe. Unele mai bune, altele mai puțin, dar în general lumea a mers înainte. Documentându-mă, mi-a sărit în ochi o legătură între numeroase proiecte, a căror listă o găsiți mai jos. Vă invit să găsiți conexiunea înainte de finalul textului.

O companie din Croația a realizat un prototip de mașină electrică numită deocamdată Concept Two, care poate rivaliza cu Tesla Roadster. Ajunge la 96 kmh în 1,85 secunde, iar viteza maximă este de

415 kmh. Mașina va avea pilot automat. Prototipul a fost finanțat de cel mai mare producător de baterii electrice din Asia, Camel Group.

Tot în domeniul mașinilor, în Bulgaria, într-un oraș care se numește Pazardjik, se construiește o a treia fabrică Kostal Automotive, dedicată construirii pieselor pentru industria auto germană. Se estimează că beneficiile pentru economie vor ajunge la 180 de milioane de euro până în 2022 și că noua fabrică va oferi bulgarilor 1.700 de joburi noi.

Tot în Bulgaria, ca să rămânem aproape, Banca Europeană de Investiții a anunțat un parteneriat cu Raiffeisen Bank, pentru a finanța 150 de întreprinderi mici și mijlocii care operează în domeniul agriculturii, producției, transportului și depozitării.

În Sarajevo s-au pus bazele unui parc de energie eoliană cu 12 turbine eoliene, fiecare cu o capacitate de 2,1MW. Parcul va putea oferi energie verde pentru aproximativ

5.000 de case, iar investiția a fost realizată prin parteneriat public-privat, constructorul fiind o firmă indiană.

India are printre preocupări și realizarea unui nou vaccin anti-gripal, care să fie ieftin, sigur și să poată preveni o epidemie mondială la fel de periculoasă ca celebra H1N1. Bani au fost puși în cote egale de Uniunea Europeană și Departamentul de Biotehnologie al guvernului indian.

În nordul Greciei, la malul mării, se construiește un nou complex turistic – Elefthere Seaside Luxury Thermal Spa Resort, cu un hotel și 13 vile de lux și un centru de spa modern. Complexul are ca țintă să atragă clienți din zona turismului de lux.

Ceva asemănător tocmai s-a construit în Croația, într-o localitate numită Poreč. Complexul are 154 de camere, 91 de apartamente cu grădină, 43 de apartamente și 21 de vile, pentru aproximativ 1.000 de turiști.

În Pristina, Kosovo, s-a inaugurat o stație modernă de tratare a apei, ce furnizează apă sigură pentru consum în capitală și orașele apropiate, pentru clienți casnici și industriali. Proiectul a fost finanțat de municipalitate, parțial printr-un împrumut bancar și parțial prin bani de la Comisia Europeană.

Uniunea Europeană a anunțat un pachet umanitar generos pentru sprijinirea Venezuelei, țară răvășită de crize politice și economice, părăsită din ce în ce mai mult de cetățeni. Bani vor fi folosiți în special pentru categoriile sărace,

pentru acoperirea nevoilor de mâncare, apă și servicii medicale.

Israelul se pregătește intens de găzduirea Eurovisionului în 2019. Inițial inițiativa a întâmpinat rezistență din partea guvernului, care a estimat că suma necesară este mult prea mare, dar până la urmă situația s-a deblocat. În ciuda tuturor controverselor politice, religioase, legate de drepturile omului, finala Eurovision va avea loc.

Ce au în comun toate proiectele din listă? Fiecare dintre ele costă 40 de milioane de euro sau mai puțin. Dar referendum ca al nostru nu mai are nimeni! **SDC**

Aventuri la marginea lumii

Ca să înțeleg mai multe despre muzica băieților strânși în grupul Vespero, am folosit serviciul internautic Google Earth și m-am plimbat o vreme prin orașul lor de reședință, Astrahan, Rusia.

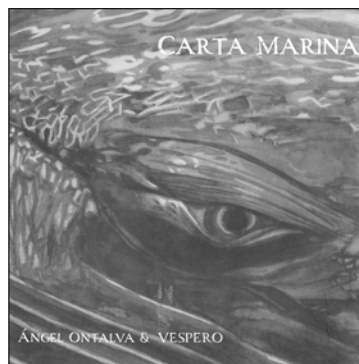
DUMITRU UNGUREANU

ROCKIN' BY MYSELF

ș.a.m.d. Puținii oameni surprinși de obiectivele aparatelor sunt îmbrăcați uzual, după moda chinuită a epocii post-comuniste, și par singuratici, necomunicativi.

Reclamele au naivitatea și „inventivitatea” primelor inițiative private, permise de-un organism ocult al stăpânirii. Traversat la amiaza unor zile de august și septembrie, orașul e aproape pustiu, cu multe mașini parcate, circulație rutieră foarte aerisită (spre deosebire de ce se vede în Volgograd, urbe megieșă, sufocată de vehicule).

E suficient să urmărești tra-seul fotografiat de mașina Google și, dacă ai o sumă de lecturi, îți dai

seama de stadiul tranzitoriu al civilizației unui popor amestecat, obișnuit să pornească în cuceriri, ba chiar determinat la asta de sufocanta câmpie plată, care instigă la hăituială, pribegie, neînfrânare, delir. Iar dacă mirajului teritorial îi adăugăm și efectul alcoolului, al substanțelor halucinogene, demult prezente în spațiul Federației, după spusa cunoscătorilor, rezultatul e ceva de nedescris, ori greu de crezut a fi real. Exact așa e muzica Vespero – ireală, venită de niciunde și luându-te cu ea fără puțință de a i te opune.

Nucleul trupei este alcătuit din patru instrumentiști: Ivan Fedotov, tobe și percuție programată; Arkadi Fedotov, bas, voce, sintetizatoare, flaut; Alexandr Kuzovlev, chitare, efecte diverse; Alexei Klavukov, claviaturi, sintetizatoare și un aparat electronic de produs zgomote numit cacofonator, invenție din 2006 a lui Arthur Harrison, care, sub degetele unui tip talentat, transformă orice semnal de intrare într-o suită melopeică halucinantă și hipnotică. Aceste două adjective caracterizează toate piesele trupei Vespero, câte se pot asculta pe cele nouă albume de studio, fără a pune la socoteală variantele extinse și îmbogățite înregistrate în concert, numite inspirat *Liventure*, și fără contribuțiile pe diverse compilații sau colaborările în alte proiecte. Ansamblul instrumental e completat fie de vioara lui Vitali Borodin, fie de violoncelul lui Vladimir Belov (decedat între timp) sau de saxofonul lui Pavel Alekseev. Uneori sunt și voci

feminine, iar cel mai nou disc, numit *Carta Marina* (2018, VMS Records) este rezultatul întâlnirii cu chitaristul spaniol Ángel Ontalva, și el adept al curentului *space-prog-kraut-rock*. Piese sunt lungi, trecerea de la una la alta se realizează parcă fără pauză, într-atât te ține captiv curgerea sonoră. Și toate au cursivitate, coerență și melodicitate, lipsindu-le orice tentativă de exhibiționism, cum auzi la prețioase titlaturi occidentale subsumate genului. Universul muzical conturat de Vespero poartă denumiri exotice, din basme asiatice ori africane, vrând parcă să eludeze restricțiile impuse de media comercială sau de autoritățile ex-sovietice, a căror prezență în Rusia actuală încă se face simțită.

A încerca să transferi în cuvinte magia muzicii genului sus menționat e un demers dificil, dacă nu chiar ridicol. Conștient de asta, jumătate din textul meu este o divagație aparent fără legătură cu subiectul abordat. Explicația e simplă: nu pot să trag spre banalitate sclipirea astrală, fluxul sideral și pulsația divină din orchestrații ce par familiare, dar sigur provin din altă galaxie! **SDC**

Paul McCartney: „Nu poți urca mai sus de locul 1”

La 76 de ani, Paul McCartney a ajuns din nou în fruntea topurilor în Statele Unite. Noul lui album solo, *Egypt Station*, l-a urcat pe McCartney pe prima poziție în topul Billboard 200, prima oară din 1982 înapoi, de la albumul *Tug of War*.

Egypt Station, al 17-lea album solo din cariera sa, conține 13 piese și a entuziasmat atât fanii, cât și critica. Discul a fost produs de Greg Kurstin, cel care a contribuit în mod decisiv la triumful vedetei Adele.

De la lansare, pe 7 septembrie, *Egypt Station* s-a vândut numai în Statele Unite în peste 153.000 de exemplare. Culmea, McCartney n-a reușit să își convingă și conaționalii: în Anglia nu s-a clasat pe primul loc în topul

vânzărilor de albume, fiind înțrecut de „americanul” Eminem, cu *Kamikaze*.

Dar Macca pare a fi foarte iubit în Statele Unite. În iunie a participat la o ediție a popularului show *Carpool Karaoke* al lui James Corden, iar clipul, postat pe YouTube, a fost vizionat de aproape 32 de milioane de ori.

Profitând de lansare, Paul McCartney și-a crescut numărul aparițiilor publice și a oferit multe interviuri, precum cel din revista

„GQ” în care a vorbit pe larg despre trecutul în sânul Beatles și relația cu ceilalți membri ai trupei.

Ca un veteran de uriaș succes în lumea modernă, Macca susține că, spre deosebire de tinerii muzicieni, nu urmărește social media. „Sun un tip sociabil, dar nu pe social media”, spune el. „Când am timp liber stau acasă, la o fermă în Anglia, și prefer să călăresc decât să stau cu ochii într-un ecran minuscul. Nu e pentru mine. Și, cu siguranță, nu citesc comentariile.”

Între timp, McCartney a anunțat că o nouă versiune a filmului *Let It Be* este în lucru și va fi lansată în 2020. Filmul, ce a avut inițial premiera în 1970, prezenta realizarea ultimului album de studio din cariera celebrei formații. Noua versiune, aniversară, va conține și fragmente complet inedite.

„E un film care vorbește despre destrămarea Beatles și de aceea este un film cam trist pentru mine”, recunoaște fostul Beatle. „Dar oamenii au parcurs toate filmările inedite – e vorba despre 56 de ore de film – și mi-au spus că sentimentul general este fericit și pozitiv. E doar cu

niște tipi care cântă și se simt bine făcând asta.”

De asemenea, în noiembrie, se aniversează 50 de ani de la lansarea unuia dintre cele mai importante albume The Beatles, *The White Album*. „Nu l-am mai ascultat de 50 de ani”, recunoaște muzicianul. „De fapt, nu prea ascult ce am cântat pe vremuri. După care vine vremea când trebuie să mă ocup de reeditarea unui disc... Așa s-a întâmplat cu albumul *Sgt. Pepper*. Singurul motiv adevărat

pentru remasterizarea unui album vechi este să îi îmbunătățești sunetul. Unele piese de pe *Sgt. Pepper* sunt uluitoare fiindcă m-au transportat înapoi, acolo, în aceeași cameră de studio cu John, George și Ringo. I-am auzit din nou exact cum îi auzeam în căști, pe vremuri, când am înregistrat albumul. A fost emoționant.”

Paul McCartney și Ringo Starr sunt ultimii Beatles în viață, după moartea lui John Lennon și George Harrison. **SDC**

LUCIAN AMARII (JUP)

SUPLIMENTUL LUI JUP

The Walking Dead, apocalipsa zombi care nu se mai termină

Serialul *The Walking Dead* și-a mai pierdut o parte dintre fani în ultima vreme, dar rămâne în continuare una dintre cele mai performante serii americane. Iar acum câteva zile, președintele AMC Networks, producătorul seriei, a făcut publice planurile lor de a prelungi viața „apocalipsei zombi” măcar încă zece ani. Conform „Bloomberg”, AMC intenționează să

producă mai multe filme și noi serii bazate pe banda desenată originală care a stat la baza serialului *The Walking Dead*, proiecte în valoare de sute de milioane de dolari și aflate, pe moment, în negociere cu alte mari grupuri de media.

De asemenea, AMC se gândește să vândă franciza și „în străinătate”, pentru versiuni locale, dat fiind că *The Walking Dead* este

foarte popular în numeroase alte țări. „Dacă gestionăm așa cum trebuie drepturile asupra francizei, saga *The Walking Dead* va avea o viață foarte lungă și nu va rămâne doar o serie de televiziune”, a declarat Josh Sapan, CEO al AMC Networks.

Noul sezon din *The Walking Dead*, al nouălea, va avea premiera pe 7 octombrie. **SDC**

PE SCURT

■ A încetat din viață, la vârsta de 93 de ani, actorul francez Jean Piat (**foto jos**), care s-a ilustrat vreme de 25 de ani la Comédie-Française și 70 de ani pe scenă, cu roluri epocale, precum cel al lui Cyrano de Bergerac.

■ Sean Penn și-a asigurat o serie de critici ale feministelor după ce a spus, într-un show TV, că „mișcarea #MeToo reprezintă mai mult numeroase acuzații, victime și acuzații dintre care multe nefondate”. „Această mișcare a ajuns să dezbine și mai mult femeile și bărbații”, a spus actorul.

■ Regizorul Wim Wenders, autor al documentarului *Le Pape François, un homme de parole*, se apără după premiera franceză, afirmând într-un comunicat că filmul „nu a fost comandat” și nici „coregizat” de Vatican, respingând orice acuzație de „propagandă catolică”.

■ Străzile din Strasbourg au fost, din nou, pline de zombi, prezenți pentru tradiționalul „Zombie

Walk” la care fanii participă cu ocazia celei de a 11-a ediții a Festivalului european de film fantastic (FEFFS).

■ La Stockholm a început procesul scriitorului francez Jean-Claude Arnault, acuzat de două violuri petrecute în 2011. Acest scandal sexual a făcut ca Nobelul pentru literatură în 2018 să fie anulat, Academia Suedeză temându-se, în acest moment, ca premiul pentru literatură să nu fie compromis. Arnault este căsătorit cu poeta Katarina Frostenson, membră a Academiei Nobel, și este acuzat de mulți că s-a folosit de poziția soției pentru a influența decizia comitetului Nobel.

■ Nici măcar dușmanii nu îi pot contesta lui Trump un mare merit, acela de a vinde cărți. Astfel, *Fear: Trump in the White House*, noul volum de dezvoltare despre administrația Trump scris de Bob Woodward, s-a vândut în 1 milion de exemplare într-o singură săptămână, fiind cartea care s-a

vândut cel mai repede în întreaga istorie a editurii Simon and Schuster.

■ Cary Fukunaga, realizator al seriei *True Detective*, a fost ales ca regizor al celui de al 25-lea film din seria Bond după ce Danny Boyle (*Trainspotting*) a părăsit producția, acuzând neînțelegeri cu producătorii.

■ După ce a fost un serial de mare succes, *Downtown Abbey* (**foto sus**) se pregătește să facă pasul spre marele ecran. Adaptarea cinematografică a seriei va avea premiera la sfârșitul lunii septembrie.

■ Serialul *Urzeala tronurilor* ar fi putut avea 13 sezoane, dar *showrunner*-ii David Benioff și Dan Weiss au insistat să se oprească la opt, s-a lamentat scriitorul George R.R. Martin, într-un interviu în revista „Variety”.

■ Cei de la Twitter au blocat conținutul Marikăi Bret, figură legendară a publicației „Charlie Hebdo” după ce aceasta a publicat un desen de Charb, fostul redactor-șef al publicației, ucis în atentatul din ianuarie 2015. „Mă înfurie cenzura asta, desenul nu încalcă nici una dintre regulile Twitter. Este încă o ofensă adusă lui Charb”, s-a indignat Marika Bret.

■ Specialiștii care realizează prestigiosul Oxford English Dictionary fac apel la tineri să îi ajute să descifreze o mulțime de termeni noi apăruiți în limba engleză precum „hench” (înseamnă „în formă” sau „musculos”) sau „dank” (o altă formă pentru „cool”) dar și noi sensuri pe care le-au căpătat cuvintele vechi, precum „bare”. **SDC**

Cum mai dispar actrițele în China

La 37 de ani, Fan BingBing este unul dintre superstarurile Chinei, cântăreață, top model și actriță de top, cu apariții în filme foarte laudate (*Lost in Beijing*, *I am not Madame Bovary*) și care a apărut deja și în blockbustere hollywoodiene (*X-Men: Days of Future Past*). De câteva luni, este și protagonista unei telenovele cu multe semne de întrebare: Fan BingBing pare să fi dispărut și nimeni nu știe exact ce s-a întâmplat cu ea.

Ultima apariție publică a vedetei datează din iulie, când Fan BingBing a vizitat un spital pentru copii. De atunci, vedeta, vânată de media și obișnuită cu aparițiile pe rețele sociale, nu a mai fost văzută în public.

Atât publicul larg, cât și ziaristii sunt convinși că de vină ar fi autoritățile chinezești. Un articol din ziarul oficial „Securities Daily”, publicat săptămâna trecută și retras imediat, afirmă că actrița a fost „reținută” și că „a acceptat să fie judecată”.

Se pare că autoritățile o suspectează de fraudă, Fan BingBing, una dintre cele mai bine plătite actrițe din lume, semnând un contract pe care nu l-a declarat fiscalului. De asemenea, ea ar fi participat „la împrumuturi ilegale și alte forme de corupție”.

La sfârșitul lunii iunie, statul chinez a anunțat că va lua măsuri

pentru limitarea salariilor excesive și a fraudelor fiscale din industria divertismentului, iar Fan Bingbing pare să fi fost prima „victimă” a acestei campanii.

Între timp, numele ei a fost retras de pe afișul filmului *Unbreakable Spirit*, ce va avea premiera în octombrie, și în care juca alături de Bruce Willis și Adrien Brody. **SDC**

Pagini realizate de
DRAGOȘ COJOCARU

Suplimentul DE CULTURĂ

Marcă înregistrată – Editura Polirom și „Ziarul de Iași”. Proiect realizat de Editura Polirom în colaborare cu „Ziarul de Iași”. Se distribuie gratuit împreună cu „Ziarul de Iași”.

Adresă: Iași, B-dul Carol I, nr. 4, etaj 4,
CP 266, tel.: 0232/ 214.100, 0232/ 214111,
fax: 0232/ 214111

Redactor-șef: George Onofrei

Redactor-șef adjunct: Radu Cucuteanu

DTP: Adina Arnăutu

Rubrici permanente: Bobi (Fără zahăr),
Mădălina Cocea, Dragoș Cojocaru,
Andrei Crăciun, Florin Ghețău,
Radu Pavel Gheo, Florin Lăzărescu,
George Onofrei

Carte: Doris Mironescu, Eli Bădică,
Marius Miheț, Cristian Teodorescu,
Bogdan-Alexandru Stănescu, Alina
Purcaru, Cătălin Constantinescu

Muzică: Victor Eskenasy,
Dumitru Ungureanu

Film: Iulia Blaga

Teatru: Oltița Cîntec

Caricatură: Lucian Amarii (Jup)

Grafică: Ion Barbu

Actualitate: Cătălin Hopulele

Publicitate: tel. 0232/ 252294

Distribuție: Mihai Sârbu, tel. 0232/ 271333,
Media Distribution S.R.L., tel. 0232/ 216112

Abonamente: tel. 0232/214100

Tarife de abonament: 45 lei pentru 3 luni;
91 lei pentru 6 luni; 182 lei pentru 12 luni.
Prețurile includ și tarifele poștale.

„Suplimentul de cultură”
este tipărit cu sprijinul
Adevărul Holding

Despre bani, un pierde-vară și mântuirea sufletului

Alexandru Papadopol se descurcă foarte bine – și se pare că se și simte bine – în rolurile de *contre-emploi*, de bărbat puțin mototol, puțin nevrotic, iar Paul Negoescu i-a exploatat această latură și în *Două lozuri*.

Noul film regizat, scris și produs de Negoescu, *Povestea unui pierde-vară*, e construit pe personajul interpretat de Papadopol, un profesor universitar incapabil să-și asume responsabilitatea unei relații serioase atunci când iubita (Nicoleta Lefter) rămâne însărcinată. În consecință, va parcurge un fel de traseu inițiativ în care se va inflama (crede el) pentru o fată mult mai tânără (Crina Semciuc).

Filmul a fost comparat cu cinematograful lui Woody Allen, ai cărui eroi nevrotici supracompensează prin verbozitate. Ne fiind neapărat un fan Woody Allen, aș spune că seamănă cu un film mai puțin reușit al acestuia, în care replicile și situațiile nu prea au umor sau clenci și în care tribulațiile sentimentale ale eroului te lasă tot mai rece – poate și din cauza unui ritm mai greu de găsit. Negoescu are, însă, tehnică bună și ne arată un București liniștit și plăcut, așa cum îl știm din weekenduri. *Povestea unui pierde-vară* aparține unui gen de cinema care

ar trebui să fie mai bine reprezentat la noi – profesionist, dar popular și lipsit de mari pretenții. Negoescu se instalează într-o zonă încă virgină, de cinema intimist pentru marele public, și ar putea scoate profit din asta pe viitor.

Fals tratat de mântuire a sufletului, noul film al veteranului Nicolae Mărgineanu (care împlinește 80 de ani în 25 septembrie), e mai puțin reușit decât precedentul *Poarta Albă*. Preocupat de tematica religioasă și de cea a experienței comuniste (tatăl său, psihologul Nicolae Mărgineanu, a petrecut 16 ani în închisorile comuniste), cineastul a găsit un nou scenariu (scris acum de debutantul Bogdan Adrian Toma) care le pune împreună. Însă această poveste despre relația dintre credință, trădare și vânatoare de securiști e scrisă amatoristic, cu multe scene care nu spun nimic și dialoguri din care personajele se construiesc greu, iar relațiile dintre ele și mai greu. Călugarul interpretat de Remus Mărgineanu

Fals tratat de mântuire a sufletului, de Nicolae Mărgineanu

(care se făcuse vinovat în trecut de moartea unui securist) e personajul cel mai convingător, dar nu prin ce spune, ci prin felul în care își revendică spațiul vital, în vreme ce personajele principale – vânătorul de securiști de la CNSAS, inflexibilul Toma (Ioan Andrei Ionescu) și tânărul angajat la CNSAS, Olar (Bogdan Nechifor) au fiecare câte o singură trăsătură și, în cazul lui Olar, nici pe aia.

Interpretarea constant ofensivă a lui Ionescu (a cărui rigiditate e până la un punct justificată prin scriitură) nu echilibrează delicatețea plină de scrupule a lui Olar, cel mai neconstruit personaj al filmului. Relația lor frântă ar trebui să dea osatura scenariului,

dar dinamica ei e greu de înțeles inițial, după care devine declarativă, dar fără substanță. Cele mai reușite scene sunt cele în care apare preotul interpretat de Remus Mărgineanu, inclusiv una cu Maria Ploae (stareța mănăstirii), când îl simți pe regizor mai în elementul lui; aceste scene au o respirație a lor și o logică pentru care nu e nevoie de cuvinte.

BANII VORBESC

Cineastul georgiano-francez Géla Babluani (fiul cunoscutului regizor Temur Babluani) a avut un start foarte bun cu *13 Tzemeti* în 2005 (premiat la Sundance), după care s-a așternut liniștea. A mai

IULIA BLAGA

FILM

făcut în 2006 un film împreună cu tatăl său (*L'Héritage*), apoi o adaptare în America a filmului său de debut, iar în 2017 un nou lungmetraj, *Money*, turnat în Franța, dar nici vorbă de succesul așteptat de toată lumea.

Cu acest nou film, Babluani a rămas în aceeași zonă de violență care îi era familiară, cu personaje lipsite de perspectivă forțate la compromisuri. George Babluani (fratele său), care jucase în *13 Tzemeti* și care e o combinație de De Niro tânăr și John Cazale, joacă aici un imigrant din fosta Iugoslavie care dă o spargere împreună cu un amic francez și cu sora acestuia pentru a fura o valiză cu bani. Spre surpriza lor, când intră în vilă proprietarul tocmai se pregătea să se spânzure, iar ei îl salvează – gest care va declanșa o reacție în lanț ce va amplifica amoralitatea fostului sinucigaș (un om politic strâns cu ușa). Babluani ține bine povestea în mâini și, în decursul unei singure nopți, înnoadă și deznoadă firul epic de mai multe ori, până ajunge la un deznodământ neașteptat. Surprizele filmului sunt Benoît Magimel și Anouk Grinberg în două roluri inedite. Păcat că miza filmului e prea mică pentru talentul lui Babluani. **SDC**

Orez vânăt

Există categoria aceea de bărbați care practică arte marțiale în scop de autoapărare.

Astfel ca tu, dacă vrei să îl trosnești pe stradă, să nu bănuiești ce forță zace în el, sub acea atitudine modestă și senină și el să te lovească, pe contraatac, atât de

fulgerător încât abia aștepți să vezi reluarea.

Eu rămân la părerea că sportul autoapărării se numește atletism. Altfel, riști să te trezești că ai făcut cinci milioane de flotări în pumni, ți-ai cioplit tibiile de toți copacii din jurul blocului și ai purtat pantaloni din aia caraghioși ca ai lui Van Damme, fără ca vreodată cineva să se ia de tine și tu să arăți lumii schema aia prin care parezi atacul și dai cu șutul în meclă, scoțând sunetul acela de războinic astmatic.

BOBI

VOI N-AȚI ÎNTREBAT, FĂRĂ ZAHĂR VĂ RĂSPUNDE

Dacă, autodidact din fire, am început să studiez cărți și să mă antrenez, vă asigur că nu aveam nici un gând de apărare, ci doar doream să fiu capabil să tranșez orice discuție în favoarea mea, chiar și atunci când nu aveam argumente logice. Să-i dau omului un pumn

illogic în nănu. Iată-mă, după mai bine de trei ani de antrenamente, pășind într-o sală de karate. Îmi dădusem toate examenele de centură, până la cea neagră, eu cu mine. Acum, căutam confirmarea.

La un moment dat, domnul sensei spune: *hajime*. Și în fața mea se ivește o chestie cheală, cam la un metru cincizeci. Mi-am dat seama că ceva nu e în regulă cu el, fiindcă ținea pumnii strânși. *Salut*, îi spun, *eu sunt...* moment în care sensei spune *kumite* și în trei secunde nici eu nu mai eram sigur că sunt Bobi. Ceva nu se lega. După atâta muncă, aveam botul spart ca o vază Ming. Oi fi prins o zi cu formă slabă.

Alte trei luni de antrenamente draconice. Intru din nou în sală, mai hotărât ca oricând. Unde-i

chelus ăla? Și sensei zice *hajime!* Băi, unde era, nu știu, dar în jumătate de secundă se afla deja în fața ochilor mei, cu pumnii strânși. Nu pot să neg faptul că simțeam cum picioarele mele ar fi vrut să fie în altă parte, cu tot cu trup. *Băi, să știi că nu mi-a plăcut felul în care...* și sensei: *kumite!* Omule, poate aveam și eu ceva de discutat cu băiatul ăsta, chiar nu se poate? Veneau pumni și picioare, de zici că era octopod. Stai, măi, *kumite!* Fii *kumite*, n-auzi?

M-am reîntors după fix zece zile. *Hajime!* Pac, apare ăsta. *Kumi...* pac, trosc, poc, dispăre ăsta, pe undeva pe sub scaunele din fundul sălii. Zece zile și o carte cu metodă bună, atât mi-a trebuit să învăț limba japoneză. Haidi, sayonara! **SDC**